

53. — NĂM THỨ HAI

Thứ sáu 4 August 1938

PHONG-HOAK

16
TRANG

TUẦN BÁO RA NGÀY THÚ' SÁU

7
XU

DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MAI

DIRECTEUR
NGUYỄN - TƯỜNG - TAM

ADMINISTRATEUR
PHẠM - HỮU - NINH

GIAO-DỤC TRONG DÂN QUÊ

CÁC TRÌNH ĐỘ HỌC THÚ'

Sự sống eo hẹp, khó khăn của dân quê ta nguyên-nhân phần lớn ở chỗ vở học.

Ta thường có câu « Ngu dốt như bò ». Song đem so sánh với các súc vật khác, con bò không ngu. Vì nếu nó ngu thì sao nó lại biết cầy ruộng, biết quay lại khi người ta kêu « vặt », biết dừng bước khi người ta bảo « họ », biết tìm chỗ có cỏ tươi mà ăn.

Câu « Ngu dốt như bò » ấy — xin anh em dân quê đừng vội giận — là chỉ để tặng anh em đấy thôi. Mà con bò kia chỉ có một nghĩa là « dân

cầy ».

Cũng như con bò, anh em không ngu, tôi biết. Anh em có tinh chất thông minh, hoạt bát. Bọn học giả cũng ở đám anh em mà ra. Song anh em không ngu mà anh em vẫn dốt. Anh em dốt là vì anh em không học.

Vậy anh em muốn không mang tiếng ngu dốt thì chẳng cần là ông thánh cũng biết rằng : anh em phải học.

Trước khi bàn về giáo-dục ở chốn thôn quê, tôi hãy nói qua về những trình độ của các hạng trí-thức ở đó.

Trước hết tất phải kể đến các nhà nho, các ông cử, ông tú, ông đồ. Tuy các ông ấy một ngày một hiếu, song đối với dân quê ảnh-hirồng của các ông ấy vẫn còn lớn, cho đến khi nào các đơn từ, văn khé không viết bằng chữ hán nữa.

Trên chiếc chiếu rượu ở giữa noi đình đám, tiếng các ông ấy vẫn còn

có oai. Lời thánh các ông ấy viện ra vẫn còn nhiều người phải lắng tai chú ý. Những bài thơ than thở tâm sự, mai-mỉa trò đời, các ông ấy làm ra khi chuển-choáng hơi men, vẫn còn được nhiều người thán-phục.

Rồi đến các ông tây-học dở-dang, đâu so-học Pháp-Việt hay so-học yếu-lực, phần nhiều là con nhà khá giả trong làng, nếu không là con cháu các cụ đồ nho kề trên kia.

Các ông này thường thường cho người trong làng là hủ hết: ăn ở thiếu vẹ-sinh, hủ! chẳng biết trong nước uống có đường-khi hợp với khinh-khi, hủ! Các ông ấy sẽ giảng cho chúng ta biết rằng không có trời, mà làn xanh biếc kia chỉ là lớp không-khi bao bọc quả đất tròn quay chung quanh mặt trời trong khoảng 365 ngày.

Đối với hai hạng học-thức ấy thì

có hai hạng vở học : hạng vở học dân anh và hạng vở học cùng dân.

Hạng trên thường là con những nhà giàu, cụ hàn, cụ cùu, cụ chánh, cụ bà. Các ông ấy có lẽ ngày bé cũng được đi học, song chỉ lêu lổng chơi bời, viết chua sỏi quốc-ngữ đã từ già nhà trường. Rồi từ đó chỉ rong chơi, nuôi gà chơi, thả diều sáo, nếu không rượu chè, thuốc sái, hát xướng, cờ bạc cho qua ngày. Buồn quá có khi các ông mảnh ấy lại rủ nhau đi ăn cướp nữa kia.

Còn hạng dân em, hạng cùng dân thì lúc-nhúc như dân cùu, đói rét, ngớ-ngẩn chẳng ai đoái nghĩ đến chẳng ai đoái thương đến !

Bốn bậc gach trong cái thang trí-thức vừa kể trên, một ngày ta thấy một mòn thêm đi, rồi có ngày đến thật phẳng lỳ, thấp tít mắt, nếu ta không nghĩ xây dắp cho cao lên.

NHẬT-LINH

Bé cho chết! mất dạy!!

(Lời của Long-Đỉnh)

Tranh dù thi số 73

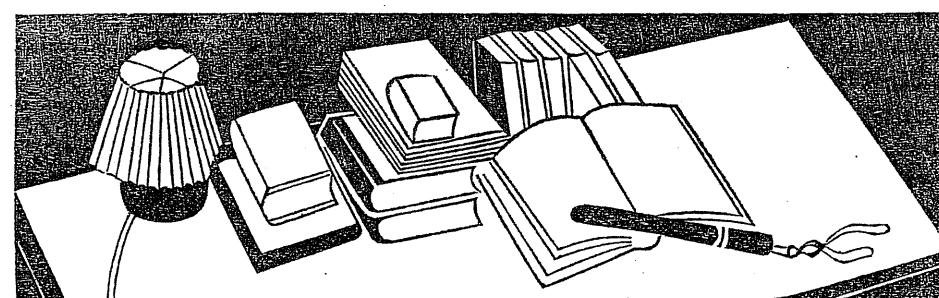
CONSULTATION GRATUITE

ARRIVEZ AU JOUR

Đốc tò — Bác xin thuốc gì?

— Bẩm quan, thày con mới chết phải giờ nặng trung, xin quan cho một ít thuốc sát trùng để yểm a.

VĂN DỄ NGÔ

Hiện thời thóc của ta bán một tạ là 1\$25 mà ngô thì cao, giá gấp đôi, gấp ba. Sự chênh lệch như thế, nhiều người cho là lạ, nhất là ở chốn thôn quê thì lại càng không hiểu nữa, mỗi người bàn một cách, tán một lẽ, thậm chí có kẻ phao ngôn rằng ngô bán cho Nhật dễ Nhật chế ra đạn được mà bắn Tàu!

Đó cái sự suy xét nông nỗi và bâng quơ của mình nó rõ ràng như là... giấc mộng ấy. Nhưng mà không nên lầm, chẳng phải ngô của ta bán cho Nhật, ngô chính bán cho Pháp.

Xưa nay Pháp vẫn phải mua ngô xứ Argentine, năm nay Argentine mất mùa ngô, Pháp phải quay sang mua của ta; tuy nhiên tàu bè đi lại, việc dài tải có lâu la phiền nhiễu, song là một sự cần, và Pháp mua ngô cho ta vì sự cần ấy.

Văn-dè mua ngô bởi vậy là văn-dè quan-hệ, phòng thương-mại, sở canh-nông, nhà kinh-tế, bận đi nói lại đã nhiều, hiện đã rắp một chương trình là từ năm nay giờ đi Pháp mua ngô của ta.

Song cũng hãy còn một điều phản văn là không biết ngô của ta có tốt bằng ngô của Argentine không? Liệu đề có một, có hỏng không? Điều ấy đáng ngại nhất vì thực tình không dấu diếm, lấy tư cách một nhà nông đã hơi biết quan sát, tôi thấy cái tệ của phần nhiều trong đám hàng sáo túc là những người mua ngô của nhà quê rồi bán cát cho khách. Họ tham cho nên họ hay sinh cách man trá: thí dụ ngô mua về đồ ngay xuống đất ẩm, ngày mai đóng vào bị quảy lên tinh cát, hột ngô to ra và nặng thêm vì nó bị ẩm — người mua vô tình, biết đâu những khóm quý quái ấy, đóng ngô vào bì, tái đi. Ngô ẩm dâng-dâng hàng tháng giờ chất trong tầu, tài nào chẳng mốc, chẳng

một, khi nó đến bến bên kia rồi thì người mua biết đã muộn, lỗ dành chịu lỗ, nhưng bạn sau chắc là không tin ông nhà hàng gian giảo nữa.

Khách nhớ nhà hàng, nhà hàng như vậy còn ai nhớ đến nữa? Thực sự là như vậy, chính tôi biết nhiều người Hoa-kieu cân ngô của ta đã bị những chuyến ngô như thế, song họ nói truyện là về đến Tàu, sở-dĩ ngô một bán được là vì gặp dịp lúc dân đang đói, một cũng phải cần mua.

Ta nên biết người Pháp khác người Tàu, ví thử một lần họ bị như vậy thì lần sau họ chừa, mà họ đã chừa thì chừa mãi mãi.

Mấy lời thành thực đây mong rằng hoặc các nhà chức trách, hoặc các nhà thương nghiệp biết đến mà hiểu chẳng nên liệt tôi vào hạng « vạch áo cho người xem lunge » mà nghĩ cách chu toàn cho giá-trị đồ hàng của mình, thì sau này cái hy vọng thị-trường của mình có thể có được.

Hiên bây giờ, quan Thống-sứ cũng đã tư giấy cho các quan đầu tinh khuyên dân nên châm tròng ngô vì may ra ngô có thể là mối hàng tiêu thụ được.

Phòng thương-mại cũng đương trú liệu giữ gìn cho ngô xuất-cảng tránh được những sự mọt và mốc.

Các quan phủ, huyện mong rằng cũng nên xét tới mà hiểu dù cho dân các lẽ lợi hại trong sự buôn bán bởi chữ thực-thà.

Phải, thực-thà là gốc, nó bền chặt; gian-giảo chỉ được chốc lát mà thôi, ta nên biết vậy.

NGUYỄN-DUY-QUẾ

Thận-Hưng

Đối-Tương

Nº 58, Hàng Gai, Hanoi

tử' nhỏ...

Số ông Phạm-Tá

Ông Phạm-Tá xưa kia là một ông giáo; sau một cuộc tây-du, ông đã trở nên một nhà thơ ruộm. Lên hay xuống? Xét về cung tài bạch thì ông lên, lên như cái bóng-bóng sanh đỏ bắng nước sà-phòng trẻ con thường thôi chơi. Ấy cũng vì mấy sao thất-sát, cự-môn, cung-ngo-cung, nên hào tài hoạnh phát dùng dùng chưa chan. Nhưng xét đến cung quan-lộc, thì ông lại xuống, xuống như nhà nho lỡ thời phải bỏ nghề làm thầy đi buôn phẩm. Thật đúng câu :

Tham-lang, xương-khúc ngày rày,
Ngô cung tí hơi quan rày làm ru?

Cho nên ông Tá có muôn bò lên...
gần mặt trời, rồi ông cũng đến tut xuống thôi.

Còn muôn hiểu tại sao ông Phạm-Tá
lại chọn nghề thơ ruộm, thì phải nhìn
đến mệnh cung của ông. Cung này có
lẽ sao cự-môn là chính-tinh, vì có
câu rằng :

Cự-môn tinh khí bất thường,
Hết khi xú sự tìm đường đảo điên.

Phải, nếu tính khí không bất thường,
xú sự không đảo điên, thì thay den

CUỘC THI CHỌN...

(Có in phiếu dự thi một lần cuối cùng
ở trang 13.)

Cải-chính

Kỳ trước trong bảng kê nói là có 52 truyện, song thơ nhà in xếp thiếu mất truyện Tình-diên của Khái-Hưng thành thủ chỉ có 51 truyện thôi. Vậy xin thêm truyện Tình-diên vào cho đủ.

Giải thưởng.

Giải nhất của báo Phong-Hóa. — hai chục bạc, một năm báo Phong-hóa, một quyền Hồn Bướm Mơ Tiên đăng giấy thương hạng một quyền Vàng và Máu của Thủ-tu và một quyền sách in những truyện ngắn được trúng cách.

Giải nhì của hiệu Hương-Ký. — 1 bức ảnh phông dài $1m^2 \times 0,80$ giá 35\$00.

Giải ba của hiệu Đỗ-hữu-Hiếu 41 Rue du Chanvre. — 2 lá phiếu trừ 40% một lá về một bộ quần áo rét và một lá về một bộ bộ quần áo ngực: vào quãng 20\$00.

Giải tư của hiệu Hương-Ký. — Một cái ảnh tráng men giá 15\$00.

Giải năm của hiệu Đỗ-hữu-Hiếu. — 1 lá phiếu trừ 40% về một bộ quần áo rét: vào quãng 15\$00.

dôi trắng sao được. Mà thay đèn dôi
trắng vốn là bồn-phận của nhà thơ
ruộm,

Số ông Tôn-thất-Bình

Ông này hẳn là thần cư thế, sao
thái-ám, thái-dương quanh quần cả
ở cung thé, thật đúng câu :

Nhân thế tú phú (hay quý cũng vậy)
bởi phùng Thái-dương.

Cung thiên-di ông cũng hay, hay vì
sao thiên-dồng thiên-tướng; vì thế
cho nên ông được ở gần miền quý
nhân, nhưng không may cho ông cung
quan lộc thiên mà ngộ đà-la. Cho
nên ông phải ở lại nơi « Xứ Sở » hay
là báo « Xứ Sở » vậy.

Số ông Phạm-lê-Bồng

Số ông Bồng phải cái mệnh vô chinh
diệu lại gặp mộ, bệnh-phù, thiêng
diệu, mấy sao xấu, cho nên tính ông
hiền lành, nhưng lại hiền lành quá,
hiền lành ủ-lý như con bò cái vắt
sữa vậy.

Cung tài-bạch ông này cũng khá đáy,
được sao hóa-lộc ở miền, nhưng ngại
nỗi phùng phá-quán thì tài có khi tán,
nếu ông không chịu trông nom đến
nghề bán pháo, lại cứ đi làm pháo
mượn người đốt.

Còn cung quan-lộc ông kém lăm,
ông có muôn điện rồng chầu chực đêm
ngày nhưng không có thái-dương,
xương-khúc, lại gặp phúc-binh phâ
tú sùm vào thì không những quyền lộc
làm sao cũng hèn mà có lẽ hao tài
không biết mấy nữa Liệu mà lo, ông
Bồng muốn bay bồng kia ơi!

TỤ-LỰC VĂN-DOÀN

SẮP RA

HỒN BUỒM MƠ TIỀN

Văn hay! Vẽ đẹp! Một quyền
sách quý. Bìa vẽ màu. Giấy 150
trang Giá 0\$40

Ai muốn mua gửi thư
trước khi in xong sẽ
gửi theo cách lịnh
hóa giao ngan.

Có in riêng 300 số
giấy tốt đặc biệt

ANNAM XUẤT-BẢN CỤC XUẤT-BẢN

TẤT CẢ NHỮNG NGƯỜI VIỆT-NAM THÔNG-MINH

- có lòng tự-cao về nước mình
- biết lo đến tương lai
- hay lưu-tâm đến lịch-sử nước nhà

ĐỀU NÊN ĐỌC

NHỮNG THỜI-KỲ TRỌNG-ĐẠI CỦA NƯỚC VIỆT-NAM TRONG LÚC HỒI-XUÂN

240 trang.
140 bức ảnh

50 XU

...đến lón

Số ông Bùi-xuân-Học

Số ông này *mệnh cung có phá-toái*. *dầu-quán*, *phi-phù*, *phi-liêm* cho nên tóc có vẻ quặn-quắn, mũi ông có vẻ lô-lô, có sao *lộc-tồn* nên trông có vẻ đôn-hậu, thêm sao *lực-sĩ* phụ chiếu, mà ông lại sinh ra năm *hợi* cho nên người ông mới được phép-pháp tròn-trục như *thần-thê* ông.

Số ông lại giống số ông Lưu-Bị đời Tam-quốc ở chỗ ông Lưu-Bị nhờ có quân-sư là Khổng-Minh mà ông nhờ có quân-sư là ông Tha-Sơn. Chỉ hiềm nỗi Khổng-Minh đoán mưa ở hang Tà-cốc là mưa ở hang Tà-cốc, mà ông Tha-Sơn đoán nồi súp-de ở sở rượu Văn-diễn đồ nó lại không đồ.

Ngoài cái tài đoán trước đó và trí thông minh ra, thì ông Tha-Sơn giống hệt ông Khổng-Minh. Cũng như không kẽ đến tài cán, thì ông Học chẳng kém gì ông Lưu-Bị. Có phần ông lại hơn, vì ông to béo hơn.

Số ông Từ-ngọc-Liên.

Số ông Từ là số ông Lang. Cung *mệnh* ông có sao *tham-lang*, *thiên-y*, *bác-sĩ* đóng, thì số ông cũng như số ông Cự, số của một người « thuốc dân ».

Nhưng ông khác ông Cự ở chỗ ông có mồ phát. Cung *phúc-đức* của ông ít ra cũng được cái ám mồ thuộc tòa ám cung, nghĩa là sao *thái-ám* (mặt trăng) đóng ở đó mà lại đặc địa ở cung *thiên-di*, lại chiếu sang hai sao *bệnh* *đào-hoa* cho nên ông thiên chúa về bệnh tình.

Ông lại mở nhà xăm: ấy cũng vì cung tài-bach của ông — sao *hỏa-lộc*

gặp sao *hoa cái* lại gặp *thiên-mã* tại *hội*, (nghĩa là ngựa ngủ trong chuồng ban đêm) cho nên ông kiêm ăn về đường *nguyệt* hoa mà phát phú, phát phì đầy !

Số ông Nguyễn-công-Tiểu

Số ông này lạ lẫm. Ông không cầm tinh con lợn như ông Học; cũng không cầm tinh con gà như ông Đắc, mà trâu, hổ, rồng, chó, mèo, chuột, dê, ông cũng không cầm tinh con nào cả. Cứ lý ra thì ông.... cầm tinh con rùa.... mới phải chứ, ngặt vì trong hàng chỉ không thấy có rùa.

Mình ông lại mình *thủy*, vì thế nên ông giống thủy-tiền, yêu rươi, cũng vì thế nên tài cán ông như nước chảy xuống chõ thấp,... ngặt vì số ông lại *hỏa lục* *cực* nên ông lại muốn lên như ngọn lửa: thế mới rầy !

Cung mệnh ông có *hoa-lộc* *lâm-quan* đóng, thì tính khí thật là dịu-dàng, khiêm tốn, ngặt vì cung *thiên-di* ông gặp *phá-quản* *thất-sát*, *cự-môn* *hỏa-linh*, nên chi mồm thiên-hạ họ bịa đặt cho ông là người vụ hư danh. Chẳng qua chỉ là tại số ! ông Tiểu ạ.

TÚ-LÝ TỬ

... TRUYỆN NGẮN

Giải sáu của hiệu Hương-Ký. — 1 kiện ba bức ảnh nửa người: giá 9\$00

Giải bảy của hiệu Lê-quảng-Long. — 3 thước lụa nội hóa in hoa.

Giải tám của hiệu Đỗ-hữu-Hiếu. — 2 lá phiếu trừ 40% về hai bộ quần áo nhẹ.

Giải chín của Nhật-nam thư-quán. — 1 bức ảnh truyền thần bằng mực tàu hoặc bằng chì conte 50 × 60 và 1 bộ Càn-long du Giang-nam có vẽ đủ hình đánh võ môn Thiếu-lâm của vua Càn-long dùng.

Giải mười của Kim-hưng được-phòng. — 2 chai rượu đại bồ nguyên khí giá 5\$00.

Giải 11 của hiệu Lạc-Xuân, 55 Rue du Coton. — 5 cái bông ăn 5 bông com tây.

Giải 12 của hiệu Cự-Hải 51 Rue de la Soie. — 1 cái áo chemisette de tennis toàn len.

Giải 13 của nhà in Lê-văn-Tân. — 1 quyển Kim-vân-Kieu dịch ra chữ Pháp 2\$00, 1 quyển Lục-vân-Tiên dịch ra chữ Pháp 1\$50.

Giải 14 của hiệu Phạm-mạnh-Kha. — 80 Coton: 1 cái mũ hai lần liège 2\$50.

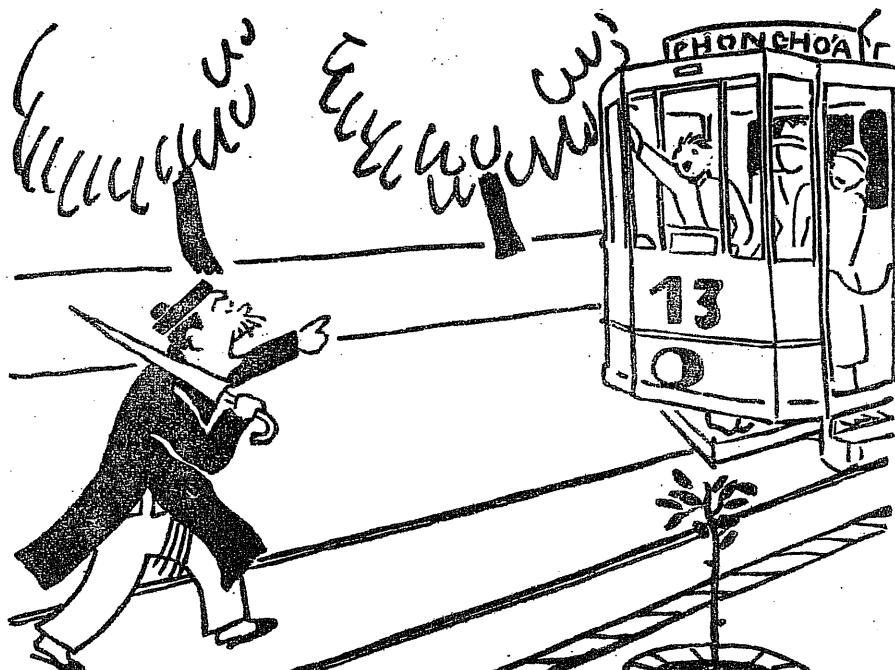
Giải 15, 16, 17. — Mỗi giải 6 tháng báo Phong-Hóa.

Giải 18, 19, 20. — Mỗi giải 3 tháng báo Phong-Hóa.

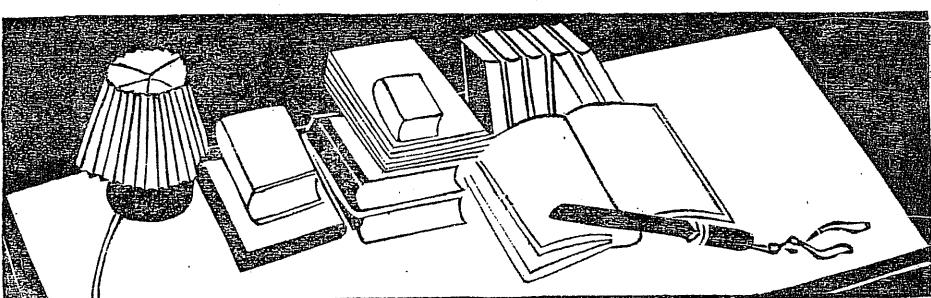
Bản báo sẽ gửi cho mỗi người trúng thưởng một lá phiếu để các bạn gửi đến hay đem lại các nhà buôn lĩnh thưởng.

Tranh dư thi số 74

LÝ SỰ CỦA LÝ TOÉT

Lý toét — Lão đi về bên tay phải đúng luật, mà không tránh lão thì may tú.

CUỘC DIỄM SÁCH

Quyền Một túi chán đời (của Nguyễn-văn-Lịch)

Trong một số trước chúng tôi có nói qua về lối văn Tàu và lối văn Tây.

Lối văn Tàu đem dùng viết báo đầu tiên do ông Hoàng-tích-Chu, chủ-nhiệm tờ Đông-tây — Đã có một độ nhiều người bắt chước ông mà viết cái lối văn cầu kỳ ấy, nhưng nay đã thấy bớt nhiều. Đó là lẽ tất-nhiên.

Một thứ văn không tự-nhiên, không giản-dị thì không thể nào lâu bền được. Hiện nay chỉ còn sót lại dăm ba bốn đeo-dắng bắt chước mãi, thí-dụ như bọn ông Trúc-Đynch và trợ-bút Bắc-kỳ Thể-thao, Rạng Đông.

Nhưng trước ông Hoàng-tích-Chu, đã có một ông dùng cái lối văn đó để viết sách: tức là ông Nguyễn-văn-Lịch, viết quyển « Một túi chán đời » mà nay không mấy người biết đến nữa.

Độ quyền ấy ra đời, các báo cũng yên lặng không nói qua đến quyền sách lả ấy. Có lẽ tại quyền đó viết bằng một lối văn khó hiểu, đến nỗi không ai đọc hiểu mà bình luận nữa.

Nhất-Linh trong một số trước có bịa ra một bài văn lối tay đề chế riêu những món đồ Hoàng-tích-Chu. Nhưng bài văn bịa ấy chưa buồn cười bằng những câu yẩn thật trong quyển « Một túi chán đời » mà bản báo còn nhiều dịp nói tới.

Xin hãy trích ra đây một đoạn văn tả chân, về cô Kiều-Liêu, một vai chủ động trong cuốn tiểu-thuyết đó:

« Mắt thời khô mắt trái soan, hơi xương-xương xinh lấm. Cái mặt đó, người ta mới thoát trong thời như mặt một « bà cô » nào vậy, dần dần càng rõ ràng thay lồ-lô như một bà tiên và chan-chứa những mầu từ-bi khổ-hạnh. »

« Đến con mắt, con mắt mới đẹp

làm sao, đẹp như cái tiên nga vây. Con mắt đó có hai cái quầng sâu lầm, den mắt như mày vẫn ở góc bể trời xa về lúc mới tà dương. Cái quầng đó càng lồ-lô sáng thêm mỗi con mắt ra, sáng như một cái hiện tượng vây, mà nét thời đây những nét đau-dớn. Con mắt đó mà khi vui thời người ta gọi là bà chúa giận, mà khi gấp sự gì đến nỗi thất tri thời là bà tiên đang mờ. »

« Lại đến cái mồm nuga, thật là cái mồm không có mày ở người đàn bà khuê các. Không những là chỉ có cái vể dài các khuê mòn mà là cái vể những thiên thần ngọc nữ. Cái vể khô-hạnh lầm, lúc nào cũng rầu-rầu như đóa hoa mới nở nửa chừng. Khi nào mà cái mồm đó nói, thời cái hàm răng den lát-lát lại sáng ra, — sáng như sáng trong cái bể hồng môi, — những con sóng den biêng-biéng, den sáng den nhánh như những ngôi sao-sa, mà phảng-phất có cái mầu am mây rầu-rĩ ».

Các bạn cố mà thưởng-thức cái hay của những câu :

Con mắt đẹp như cái tiên nga, sáng như một cái hiện-tượng, nét thời đầy những nét đau-dớn, cái mồm không có mày ở người đàn bà khuê các, răng den sáng như sáng trong cái bể hồng môi, den sáng den nhánh như những ngôi sao-sa, mà phảng-phất có cái mầu am mây rầu-rĩ. »

Tiếc rằng độ ấy chưa có Nhất Dao cao.

NHẤT-LINH

Bác-Sỹ NGUYỄN-VĂN-LƯỢY
8, rue Citadelle. Téléphone: 304

CHỮA BỆNH DÀNG BIỆN
CHỮA MỌI BỆNH VÀ CHUYÊN
CHỮA BỆNH BẢN BÀ CON TRẺ
số 8 phố Đường-Thành
(Đường Cửa-dòng sau phố Xe-Điển)
HANOI

Nhắn bạn làng chơi

Chỉ có nhà thuốc NAM-THIỀN-ĐƯỜNG 78, phố Hàng Gai Hanoi, là nhà thuốc chuyên môn nghiên cứu thuốc nam, về khoa thuốc LÂU và GIANG MAI, chữa đủ các phương pháp, chóng khỏi, tuyệt căn, và không hại sự sinh dục. Lại có môn thuốc CAI NHA PHIẾN rất tài tình, chỉ chữa 3 ngày là bỏ hẳn được.

Nhà thuốc NAM-THIỀN-ĐƯỜNG
78, Phố Hàng Gai, 78
HANOI

HANOI... BẢN ĐÊM

Phóng-sự về mài-dâm ở Hanoi

Trong nhà bà thông T....

...Bà thông T...ngả lưng bên cạnh cái bàn đèn — đi đến đâu cũng thấy cái bàn đèn! — rồi bà se se cầm cái hộp sừng lớn đựng thuốc phiện soi lên đèn xem có còn thuốc không. Ý chừng cái cuộc xem xét kết-quả không làm cho bà được hài lòng thì phải, nên tôi thấy đôi lông mày lá liễu của bà hơi cau lại một chút.

Tôi hiểu ý ngay; đối với một người nghiên, dù người ấy là người đàn bà mặc lòng — muốn cho câu truyện được đắm-thắm, thâm-mật không gì hiệu nghiệm bằng cho người ta hút say. Lúc say là lúc người ta « cao hứng », bao nhiêu tâm sự bầy ra hết.

Tôi đứng dậy, với áo lấy ra đồng bạc, nhò bà sai người đi mua thuốc. Không biết lúc bấy giờ trên nét mặt tôi có vẻ gì tỏ ra là ngàn ngại tiếc tiền không, mà bà ra chừng như cũng hiểu ý, thong thả nói:

— Thầy bỏ tiền ra, tôi sẽ làm cho thầy không đến nỗi tiếc đồng bạc..

— Không, tôi có tiếc đâu!

— Ấy là tôi nói như vậy. Vả lại thực ra thì một đồng bạc bất quá có là bao...Thầy xem cô con tôi kia kia...Ấy mà ch襌 nǚa lên « mètô-bôn » có vài chục bạc mang về chưa biết chừng!

Có phải tôi không biết thế đâu! Nếu các cô ấy không kiểm được ra nhiều, thi lấy đâu mà ăn mặc.... Có cô bút thuốc phiện, ngày vài ba đồng bạc, đánh canh chǎn cũng hết dăm ba chục một trăm, đi cùng đi bói cũng mất khá tiền.....

— Nhưng cô nào thế bà?

Bà thông chỉ trong đám chǎn, một cô mặc chiếc áo lụa tím, ngồi trên chiếc ghế bên cạnh sập: cô trông trạc độ hai mươi tuổi, mập-mạp, mຸm-mຸm, có thể nói là tròn như cái hạt mít.

— Ấy, chỉ có em nó là ở đây với già thôi, còn các cô kia có nhà, có cửa hẵn hoi cả. Jeanne này — tên em nó — có duyên tệ, ai trông thấy cũng phải yêu....Độ nọ có một ông quan cứ khẩn-khoản xin nó lên ở trên Đáp-cầu, nắng-nặc đòi đưa già hai trăm bạc để lấy nó....

— Hai trăm bạc!

— Phải, hai trăm bạc, nhưng già không bằng lòng. Hai trăm bạc cũng chỉ đến tiêu một lúc hết, mà em nó ở đây có lời bằng mười thế ấy, chứ thầy tưởng ít à?

Rồi bà thông vừa cười vừa nói cho tôi nghe cái cách bà thay đổi một người ra thế nào: khi trước cô Jeanne chỉ là một cô ngõc-ngêch, vọc-vạch được dăm chữ tây, ấy thế mà nhò tay bà dạy dỗ bảy giờ đã trở nên thông thạo hoàn-toàn.....

Bà lại lần lượt giới-thiệu cho tôi biết hết cả các cô ngồi ở bàn chǎn:

Cô Mê — chữ Mai đọc theo văn tây —, cô Marie, cô Fernande, cô Jeannette, cô Jeannine..toàn những tên dăm cả.

Cô Fernande với cô Jeannette là

đầu lụa lùng của cô Nắng ấy, rồi bà kết luận:

— Từ đấy, nó thành ra thích quần áo của nhà binh, hế si-vin là nó không chịu tiếp. Thôi thì hết Bắc-giang, Phủ-lạng, Tbị-cầu, Tông...nó đi cả. Bây giờ ở với một ông ở Bắc-Ninh, mỗi tháng chồng cho được hơn trăm bạc...

....Còn con Jeannette thì nhờ vua, nhờ mẫu, vừa qua khỏi một trận ốm suýt chết. Già phải ruột thay lẽ điện mắt hơn mười ngày mới thoát..

Câu nói của bà khiến tôi lại quay nhìn cái diện bầy ở sát tường phía trong: mấy nén hương khói len ngùi ngút đủ chứng rằng có người trong nom săn sóc đến luôn. Mà

Cô Mai là cô xinh xinh, nho nhỏ, ngồi ở góc sập. Cô ấy thi tái biết, tuy bà thông không giới-thiệu.

Cô trước kia là một cô con gái nhà quê ra tỉnh chuyên nghề đi buôn..chai tráng, cốc vỗ, hộp sắt... Ngày ngày gánh hàng yểu-diệu qua các phố tây, cô cất tiếng lahan-lanh rao: ai chai tráng cốc vỗ...không! bao nhiêu bồi bếp các nhà, cô quen cả.

Nhiều người cũng xuất thân hèn hạ, nghèo khổ như cô, nhưng cái bước đầu của cô thực nhanh chóng lẹ.

Một hôm nghe tiếng cô, một ông chủ gọi vào :

— Cô mua chai à ?

— Thưa vâng.

Một giờ sau, ông chủ đặc ý soa tay lầm bầm: tốt! Thế là cô trở nên bà.

Bây giờ có mấy tòa nhà, chiều chiều xe giạo di chơi, ai nhận được cô con gái buôn chai trước là cô soa phán, áo lụa, bây giờ?

Càng giàu cô lại càng ham tiền. Theo lời bà thông thời trong các cô em ngồi đó, cô là người làm ra nhiều tiền nhất. Cô thực biểu hiệu người con gái kiếm tiền: chẳng chung tình với ai hết, chỉ biết có đồng bạc!

Cô không ở lâu với ai bao giờ hết chỉ vài ba tháng là cùng, nghĩa là cái thời giờ đủ cho người yêu cô khánh kiệt. Rồi những lúc nhàn hùng, cô lại cất cái giọng lahan-lanh, nhưng không phải rao chai tráng cốc vỗ nữa, cô ngâm nga:

.....nào phải là chồng,

Nhiều tiền thi lấy chứ ông to-hồng nào xe!

Hay hai câu này thì thú vị hơn:

Ngọc còn ăn bóng cây tùng,

✓ huyền-quyên còn đợi anh-hùng..

linh lương !

Trông cô thực xinh, thực đẹp — nhưng lại nghĩ đến cái lương của mình còn ít ỏi quá.

(Còn nữa)

TRÀNG-KHANH và VIỆT-SINH

Mỹ-thuật tùng-thư

là cuốn sách dạy dân Huế và cải-lương rất có giá-trị do ba nhà tài-tử trú danh: MM. Hai Khiết, Ba Lẽ và Đức soạn. Bán tại hiệu Nhật-nam thư-quán được-phòng, 0\$30 một cuốn.

Có đọc qua cuốn sách đó mới biết công và tài nhà nghề của tác-giả.

Bò huyết tráng dương

Khác các thuốc tráng dương khác, BÒ HUYẾT ĐẠN của THỌ - DÂN Y - QUÂN, vừa bồ-thận vừa bồ huyết lại vừa có tính tráng dương, mà không làm động dục-hòa; chuyên chữa bệnh liệt-dương và bệnh dương suy. Tuổi già, vợ trẻ, dùng thuốc này sẽ sinh con trai.

Mỗi tē 8 hộp, mỗi hộp 8\$00
Ở xa muốn mua, xin gửi mandat cho ông:

PHẠM - QUẾ - LÂM
54, Phố Sinh-tử — Hanoi

BÁN 50 XU

GIÁ HẾT SỨC RẺ
tặng thường nhiều
lần cho người đọc

Ở NOI NÀO CŨNG CÓ THẺ MUA ĐƯỢC NHỮNG THỜI KỲ TRONG ĐẠI CỦA NƯỚC VIỆT-NAM TRONG LÚC HỒI-XUÂN

Những xem-thết-thực về nước Nam ngày nay
Một quyển sách sáng suốt, linh-hoạt, nghiên-cứu kỹ-lưỡng
240 TRANG, 140 BỨC ẢNH, BÌA BA MÃU RẤT ĐẸP
thực là một sự gắng sức trong việc
ăn-hành chưa từng thấy ở Đông-Dương

81 ?

Nhà bán thuốc phòng-tịch
hay nhất và thuốc lậu,
giang mai vô địch đã dọn
lại nhà số 81, phố Huế
(Chợ hòm) Hanoi, thơ và
mandat xin dề cho M. DAN

KIM-HƯNG DƯỢC-PHONG

81, Route de Hué — Hanoi

...tù cao đền thấp...

Phong-Hoa Tuần-Báo là một tờ báo quốc-ngữ đầu tiên chú trọng về vui cười và trào phúng, đầu tiên dùng đến nhiều tranh khôi hài và tranh vẽ bài. Được ít lâu Phong-Hoa thật lấy làm mừng rằng có hai tờ báo ở Saigon cũng bắt chước đi theo con đường đó: tờ Cùng Bạn và tờ Zân Báo.

Vui cười... ai cũng có thể vui cười và tự tài, tự súc làm cho người khác vui cười, không ai có thể giữ độc quyền vui cười được. Bản báo vẫn biết thế.

Nhưng tờ Tiêu-thuyết tuần-san không những chỉ bắt chước như hệt cái vỏ của Phong-Hoa, lại đem những truyện, những lời, những câu, những chữ Phong-Hoa đã tìm ra, đã đặt ra, đã dùng đến mà nhai lại, cho là của mình để dương vây với độc-giả. Những thứ mà T.T.T.S. bắt chước chỉ là những thứ thường của Phong-Hoa thôi, nhưng bắt chước một cách nô-lệ thì còn biết đâu mà lựa chọn.

Dẫu sao cái thủ-đoạn ấy cũng chắc là không quân-tử, có thể nói được rằng đó là thủ-đoạn của những anh di hít lại cái bá văn người ta đã nhả ra, rồi đem bán dẻ.

Độc-giả của Phong-Hoa khi đọc tờ T.T.T.S. chắc hẳn đã nhận ra như vậy.

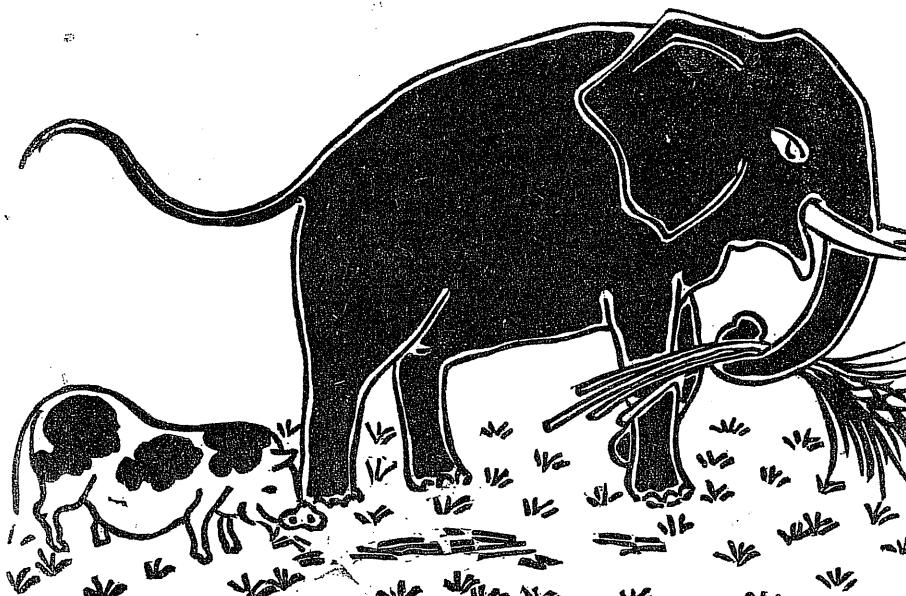
Phong-Hoa

PHONG RAO MỚI

*Nhà Liên, khoe môn thuốc tài,
Xưa nay chỉ có hai bài lận, giang.
Bây giờ lại mời mỏ mang,
Thêm môn thuốc kiết chữa làng báo
Báo cô có chủ Tuần-San, [ươn
Kém suy huyết mạch những toan bỗ
Kêu cha, kêu mẹ, kêu trời, [dời.
Nhà Liên cho thuốc tức thời tái-sinh.
Thuốc tiên⁽¹⁾ nghĩ cũng thản tình,
Chữa độ muối đám lúc kinh-te này.
Bao giờ nỗi tiếng thuốc hay,
Bấy giờ Liên sẽ đến ngày tay không.
TÚ-MƠ*

1. Xin hiểu « tiên » là xu.

NGU NGÔN LÀNG BÁO

— Chú này sao lại cứ theo đuổi người ta mà hít bã ! rõ không biết ngượng !

TIÊU THUYẾT TUẦN SAN

Năm ngoái, năm kia, Tiêu-thuyết tuần-san mắc bệnh, độc-giả tránh xa dân, đến nỗi Tiêu-thuyết tuần-san không còn hơi mà ngoắc ngoài, lịm đi rồi đi luôn.

Đã tưởng là may cho độc-giả.

Ai ngờ mới đây, gặp được ông Từ-ngọc-Liên, một nhà chữa bệnh lậu cho thuốc chi không biết, Tiêu-thuyết tuần-san hồi dương.

Lại là một cái không may cho độc-giả.

Tài bắt chước

Tiêu-thuyết tuần-san có hai cái đức tính rất hay, rất đáng kính, hai đức tính của người trung-phu, quân-tử, anh hùng.

Một là cái đức tính theo đuổi. Tiêu-thuyết tuần-san vốn thâm hiểu rằng bắt chước cái « vỏ » vốn không phải việc làm của người thức giả,...cho nên Tiêu-thuyết tuần-san bắt chước cái « vỏ » của Phong-Hoa.

Bắt chước từ khuôn khổ, cách xếp đặt cho đến các mục, không biết vì tòa soạn báo ấy đăng trí hay vì cũng có tính cách nhai lại của ông Đề-Trụ báo Đông-phương, mà tờ Tiêu-thuyết tuần-san giống tờ Phong-Hoa như chuỗi vàng giả giống chuỗi vàng thật vậy.

Không những thế. Phong-Hoa bảo ông Vinh hay tính nhảm; Tiêu-thuyết tuần-san cũng bảo ông Vinh...chọn ngày lành tháng tốt. Phong-Hoa bảo cự bằng Bí là văn từ thời, Tiêu-thuyết tuần-san cũng bảo cự bằng Bí viết xâ-thuyết bốn mùa, Phong-Hoa dịch báo « Patrie Annamite » ra « Xứ Sở Annam », Tiêu-thuyết tuần-san cũng dịch ra « Xứ Sở Annam », có biết đâu rằng phải

dịch là Tô-quốc Việt-Nam mới đúng.

Nhưng không có lẽ Tiêu-thuyết tuần-san bắt chước cái « vỏ » ! T.T.T.S. đâu đến nỗi đơn hèn đến thế. Biết đâu không phải là T.T.T.S. lấy khói óc thông minh nghĩ ra, mà không may vì sự tình cờ mà T.T.T.S. giống Phong-Hoa như con lừa giống con ngựa ? Nếu vậy, Tiêu-thuyết tuần-san cũng nên lập đàn thấp hương thờ sự « tình cờ » đáng mến đó.

Tài đánh trả người dạy bảo

Hai là đức tính đánh trả người mình đã học mót được cái « vỏ ». Đánh trả lại, như vậy tất phải có can đảm

lắm, mà Tiêu-thuyết tuần-san vốn sẵn có cái can đảm đáng phục ấy. Người nào bảo cái can-dám ấy là cái can-dám của kẻ vú-phu, vô học, là người ấy lầm. Tiêu-thuyết tuần-san có cái can-dám ấy mà có phải là kẻ vú-phu, vô học đâu ?

Câu truyện Tây-Thi

Húng mọc, tía tô cũng mọc, đó là lê thường, nhưng tía tô có mọc cũng tự nó mọc không cần đến ai. Con bò kia nhai lại, nhưng chẳng qua nó nhai lại cổ của nó ăn, đến như « theo voi ăn bã mía » mới thực là tính cách đáng khen.

PROCÈS-VERBAL DE CONSTAT DE TIRAGE de la revue PHONG-HOA

L'an mil neuf cent trente-trois et le dix-neuf du mois de Mai à neuf heures,

A la requête de Monsieur Pham-huu-Ninh, administrateur gérant de la revue Phong-Hoa dont les bureaux sont à Hanoi N° 1, Bd Carnot,

Je soussigné, BOYÉ Edouard, clerc asservement de Me CHRETIEN Albert, Huissier près la Cour d'Appel et les Tribunaux de Hanoi, demeurant dite ville 15 rue Jean Soler,

Me suis transporté à Hanoi, N° 1 Boulevard Carnot, dans les bureaux dudit journal où le requérant m'a présenté un certain nombre de numéros de la revue Phong-Hoa. Chaque numéro qui est tiré sur huit feuillets ou seize pages porte le N° 47 de la deuxième année et daté du vendredi 19 Mai 1933.

Il résulte donc de mes constatations que le tirage de cette revue à la date du 19 Mai 1933 a été de dix mille cent cinquante numéros (10.150 n°s)

De tout quoi j'ai dressé le présent procès-verbal de constat pour servir et valoir ce que de droit.

Coût quatorze piastres 90 cents
Signé : Ed BOYÉ

Enregistré à Hanoi (Tonkin) le vingt Mai 1933
Folio 54 case 28 Reçu une piastre quatre-vingts cents.

1e Receveur
Signé : ILLISIBLE

Tiêu-thuyết tuần-san vẫn biết những lẽ đó lắm, nên chỉ những câu truyện nào của Phong-Hoa nhả ra rồi, Tiêu-thuyết tuần-san cũng vui lòng mà hít lại.

Nhưng hít bã cũng không phải là dễ dàng đâu. Phải có can-dám, phải có khói óc thông minh lắm mới được. Xem như câu truyện Tây Thi ngày xưa thì đủ biết :

Tây Thi đau bụng, nhăn mặt, càng nhăn lại càng đẹp, ai cũng tra nhìn. Có cô á lang diềng, mặt mũi xấu như Chung-võ-Diệm, cũng bắt chước nhăn mặt, trưởng ai cũng phải nhìn như nhìn Tây Thi. Ngờ đâu có người trông thấy thế ghê tởm quá, chạy xa ngoài mươi dặm, trong lòng chưa hết ghê tởm.

Phong-Hoa cười, Tiêu-thuyết tuần-san cũng bắt chước cười, nhưng độc-giả ai đâu làm Tây Thi với Chung-võ-Diệm, Phong-Hoa với Tiêu-thuyết tuần-san.

Bắt chước được cái vỏ của báo Phong-Hoa, Tiêu-thuyết tuần-san cũng đã thông minh bằng đứa trẻ lên ba rồi đấy ! Kẽ cũng còn khá hơn đứa trẻ lên một. Nhưng về phần tinh thần mà cứ giữ cái lối văn « khít khít mũi mà rắng : Ý sì sì ! con mèo phải gió, di chổ khác mà mưa » (nguyên văn của Tiêu-thuyết tuần-san) thì độc-giả cũng đến khít khít mũi mà rắng :

« Ý sì sì ! Con mèo phải gió di chổ khác mà mưa ».

Báo « Xứ Sở Annam » tự hào

Báo « Xứ Sở Annam » đăng mấy câu tự hào rằng :

« Xứ Sở Annam » không chịu số chi thu nào trợ cấp.

Trong khi theo đuổi cái công-nghiệp chấn chỉnh quốc-gia của nó, nó chỉ dựa vào tiền mua báo của độc-giả và tiền quảng cáo ».

Báo « Xứ Sở Annam » theo đuổi « cái công nghiệp chấn chỉnh quốc-gia của nó » hay theo đuổi một mục đích khác có lời hơn cho nó, cái đó chỉ có báo Xứ sở nghĩ đến mà thôi.

Nhưng « Xứ Sở Annam » bảo không dựa vào số chi thu nào thì « Xứ Sở Annam » nói mà không nghĩ mất rồi. Chính « Xứ Sở Annam » thú thực rằng phải dựa vào số chi thu của độc-giả và số chi thu của các nhà buôn kia mà !

Không những thế, một điều cầm chắc là « Xứ Sở Annam » phải dựa vào số chi thu của nhà bán pháo Phạm-lê-Bồng, chủ nhiệm báo ấy.

Đây là không kẽ các số chi thu khác !

TÚ-LY

Truyện-ngắn

HẤT BÁO

Của KHÁI-HUNG

(tiếp theo)

Văn-Thanh và Trọng-Giao nghe chủ nhân nói thế tuy có hơi kinh ngạc, nhưng rất vui mừng. Đến nơi xa lì người ta nói rặt một thứ tiếng mình không hiểu mà gặp người cùng mình có thể trao đổi ý kiến một cách dễ-dàng thân-mật thì còn gì thú hơn. Nhất là Văn-Thanh lại lấy làm cảm phục cái nhã ý của chủ nhân đã kêu mình là người đồng quận chứ không phán biệt mà nhận mình là người đồng chủng.

Thấy khách đứng nhìn, chủ gọi con l羸 ghē, mỉm cười, mời ngồi chơi:

— Thưa hai ông, ở trên xứ Thổ chúng tôi, chỗ ăn, chỗ nằm, chỗ tiếp khách hơi lôi-thôi, bèle-bon, xin hai ông đừng cười.

— Thưa cụ cứ dạy! Chúng tôi đâu dám. Vả chúng tôi xem ra nhà cụ bài-trí có vẻ mỹ-thuật lắm.

Thực vậy, nếp nhà ấy tuy cũng chỉ là một cái nhà sàn lợp lá, như các nhà sàn ở trên Thổ, song xếp đặt có ngăn nắp, có thứ tự và sạch sẽ chứ không bèle-bon, bần-thiú như phần nhiều nhà khác. Trước hết, sàn ken bằng gỗ bào nhẵn-nhiu gần được như ván gác ở dưới ta, và có tường trát vách, quét vôi ngăn biệt hẳn các phòng ra: đó là hai điều rất lạ cho người Thổ, họ đã quen ăn uống, nghỉ-ngơi, nấu nướng, rửa-ráy ở cùng cả một gian phòng rộng.

Buồng khách tuy bài trí rất đơn sơ, giản-dị, song cái bàn, cái tủ và bốn cái ghế trong sạch bóng tỏa rắng ông chủ nhà rất chăm nom đến, rắng nồng lau chùi quét tước. Trọng-Giao đưa mắt nhìn quanh phòng một lượt rồi cười, bảo chủ nhân:

— Giá bây giờ cụ nói cụ là người Thổ, chúng tôi cũng không tin.

Văn-Thanh hỏi luôn:

— Nhưng sao cụ không làm nhà gác như ở dưới ta, lại làm nhà sàn?

Chủ nhà nhách một nụ cười có vẻ bí mật, đáp lại:

— Cái đó có nhiều lě: lě thứ nhất là ở đâu phải theo phong tục đó để tránh lòng ngờ ghét. Tôi mới làm có mấy cái cửa sổ cho thoáng mà tôi đã tự lấy là quá lầm rồi. Lě thứ hai là tôi thích ở nhà sàn.

Văn-Thanh đưa mắt nhìn chồng sách ở bàn, hỏi:

— Chắc cụ biết nhiều chữ nho?

— Vâng, tôi biết cũng khá... Tôi có đậu cử nhân... Năm ấy tôi hambi tuổi.

Văn-Thanh kinh ngạc:

— Vậy ra cụ đậu cử nhân?

— Vâng, tôi đậu cử nhân khoa Canh-ti. Năm Nhâm-dần tôi đi hậu-bồ Nam-định rồi đến năm Giáp-thìn thì tôi làm huấn-đạo huyện Ân-thi.

Cụ huấn ngồi ngâm-nghĩ, rồi thong-thả nói tiếp:

— Ba năm sau, tôi lên ở đây cho tới ngày nay.

Đến đây hình như cụ huấn không muốn nhắc tới quãng đời quá khứ của cụ nữa, cất tiếng gọi Cang đương ngồi nói truyện với Xâm ở buồng bên cạnh. Cang ra, bén-lèn cuì đầu mỉm cười, vì cô chắc rằng cha cô đã kể lịch sử của hai cha con cho khách nghe rồi. Về phần Giao và Thanh thì hai chàng đưa mắt trông cô Cang lúc bấy giờ không còn một tí gì, từ nhan sắc cho chí dáng điệu tỏ ra

rắng cô là người Thổ nữa: cái đó chẳng qua chỉ bởi ý tưởng-tương dự định mà ra. Cô Cang đứng mân mê vật áo, hỏi cha:

— Bầm thầy truyền con điều gì ạ?

— Con xuống bếp mồi gà làm cơm nhé,

Rồi cụ quay lại chỗ hai chàng:

— Chả mấy khi quý-khách đến chơi, thê nào cũng phải giữ lại soi bùa cơm muối dưa ở nơi sơn cước.

Hai anh em đưa mắt nhìn nhau. Giao từ tạ :

— Xin cảm ơn cụ, nhưng chúng tôi lấy làm tiếc rằng không sao nhận lời cụ được, vì chúng tôi phải về Lạng-sơn chiều hôm nay.

Dứt lời, chàng đứng dậy cáo từ xin ra Đồng-dặng cho kịp giờ xe

hỏa. Thanh cũng đứng dậy. Cặp mắt chàng bỗng gấp cặp mắt cô Cang đương dăm-dăm nhìn chàng, tỏ hiếu nỗi buồn-rầu, mến tiếc.

Cụ huấn cố mòi :

— Mấy khi hai ông lên được trên này, thì hãy ở chơi với tôi một hôm, rồi mai về.

Giao vân từ chối :

— Thưa cụ, quả thực không sao được, xin cụ tha thứ cho đế khi khác.

Nhung đối với Thanh cặp mắt cô Cang vẫn tình-tứ, vẫn như khẩn-khoản mòi-mọc. Chàng thì thầm bảo bạn :

— Hay ta ở lại chơi. Mai về Lạng-sơn cũng được chứ gi! Tôi muốn nghe câu truyện của cụ huấn quá.

Giao mỉm cười, đáp :

— Trong hai người, thê nào cũng phải một người về, không có ở nhà họ chờ cơm, mang tiếng sai hẹn. Thời được, anh ở lại, tôi về.

Thanh có ý ngượng :

— Thế không tiện, về thì về cả.

— Được, anh cứ ở lại. Vả anh cũng không quen ông tham Tế kia mà! Vậy mình tôi về cũng đủ.

Cụ huấn thấy hai người thì-thầm bàn-bạc với nhau, liền hỏi :

— Thế nào, hai ông quả-quyết chưa?

Giao vội đáp :

— Thưa cụ đã. Xin đế một anh Thanh tôi ở lại hầu cụ, còn tôi thì xin phép về Lạng-sơn.

Muốn tránh sự do-dự cho Thanh, Giao cầm mũ chào cụ huấn rồi giơ tay bắt tay Thanh. Thanh còn giữ gìn lấy lệ, nói giọng một câu nữa:

— Thời, ta cùng về!

Giao cố chῆa thẹn cho bạn :

— Anh nên nề lời cụ huấn mới phải!

Nói xong, chàng đi liền...

Cơm nước xong, trời đã rọi mát, vùng thái-dương đã lặn sau dãy núi về phía Balac, Na-chiên. Chủ mời

khách ra sân sàn ngồi uống nước.

Thanh từ trưa vẫn định-ninh muốn biết đoạn lịch-sử thiếu-thời của cụ huấn, liền gợi truyện:

— Thưa cụ, cụ huấn bà di chơi vắng!

— Nhà tôi mất dã mười năm nay.

Câu nói nghe xa-xa như ở tận cõi muôn-mộng đưa lại. Cụ huấn chống tay vào cằm, con mắt lò-đò đặt tới nơi chân trời đỏ rực tựa hồ như ngọn lửa bốc lên trên dãy đồi xanh úa.

Thanh lại hỏi :

— Từ đấy tới nay, cụ vẫn không tục-huyền?

— Không...

Cụ huấn ngồi ngâm-nghĩ một lát, rồi hình như không thể chôn sâu sự cảm-dộng ở trong lòng được, cụ bắt đầu kể :

— Tôi lấy nhà tôi là người trên này. Trong mươi năm sinh được mỗi một cháu gái, rồi nhà tôi mất. Nhà tôi mất năm ấy là năm dinh-tị, về đầu tháng một.

Thanh nghe cụ huấn ôn lại tên tháng, tên năm rành-mach như thế thì đoán chắc rằng xưa kia tình yêu vợ của cụ nồng-nàn đến bức nào.

Cụ huấn không chờ Thanh phải hỏi, nói luôn như trả lời lại ý nghĩ của Thanh :

— Nếu làm người mà có thể hưởng được sự sung-sướng êm-dềm ở đời này, thì tôi dám tự-phụ rằng tôi là một người sung-sướng ấy.

Rồi cụ như nói một mình :

— Sống ngoài vòng kiềm tỏa của danh-lợi trong buổi dương xuân.

Cụ huấn lại im lặng, lắng-lặng ngồi nhìn phía chân trời một lúc một hồi sặc, một lúc một thêm tim thâm, sau những đám mây đen... Vạn-vật dần-dần chìm đắm vào trong cõi mịt-mờ của cảnh sương chiếu bao-tỏa.

— Thưa cụ, vì thử cụ không cho là câu hỏi của tôi có tính-cách tờ-

mờ, thôc-mách, thì xin cụ vì hạnh-phúc của bọn hậu-lai, cho nghe cái lịch-sử êm-dềm thanh-thú của cụ.

Cụ huấn như không nghe thấy câu hỏi, thì-thầm ngồi hát một câu hát Thổ.

— Thưa cụ, cụ hát câu gì thế?

Câu hỏi làm cụ giật mình. Cụ mỉm cười đáp :

— Đấy, ông coi. Tình-nết tôi thay đổi hẳn đi như thế đấy. Tôi tưởng tượng giá ở dưới ta, tôi hát nghêu-nghao như thế, thì họ tất cho là tôi điên. Một nhà nho đạo-mạo khi nào lại ngồi hát nhảm, hát nhảm. Chiều hôm nay được tiếp truyện quý-khách là người đồng-quận, tôi lại hồi tưởng tới cái ngày mới lên dây, nên câu hát ấy thốt-nhiên bật ra như ở trong

cõi mộng trở lại cõi đời hiện tại vậy.

Rồi cụ lại hát :

— Tôi pồ slam sláp nhằng hất-báo,

— Thưa cụ nghĩa là gì?

— Là trai ba mươi tuổi đương xuân.

— Thưa cụ, tôi nói thế này, xin cụ đừng chấp, nhưng tôi nhận ra rằng ngôn-ngữ của cụ có vẻ hoạt-động, bồng-bộp, thực tôi không ngờ rằng cụ là một nhà thâm nho.

Cụ huấn cười :

— Ấy, sự đó là nhờ ở nhà tôi cả.

Vợ tôi đã dạy tôi từ cách sinh hoạt giản-dị cho chí lời ăn tiêng nói dịu-dàng, minh bạch của hạng người chất-phác, vô lự. Nhưng thôi, tôi cũng chẳng giấu điểm ông làm gì, tôi xin thuật lại cho ông nghe cái đời sung-sướng của tôi, nghĩa là sung-sướng theo cái sức lý hội riêng của tôi về cuộc đời mà thôi.

« Tôi làm huấn-đạo được ba năm thì xảy ra một sự, tuy không quan-hệ, song chính là cái nguyên do của sự thay đổi trong đời tôi.

« Năm ấy ông huyện Ân-thi là một người chỉ nhở có cái chức dầy tớ một ông quan to mà được xuất-chính. Ông ta không bồng-bộp tôi, vì thấy tôi hay ngâm-vịnh trong khi nhàn-hả, thì nghe lời bạn môn hạ nịnh hót quanh mình, cho là tôi làm thơ để ché riêu ông ta.

« Ông ta tuy không biết chữ, nhưng được cái thông-minh, thông-minh lỗi. Ông ấy dùng tài ly-gián, suy-dục quan-tỉnh khéo léo đến nỗi năm ấy tôi bị giáng một cấp.

« Tôi bực mình, xin phép nghỉ một năm định đi du khắp trong nước. Vì tôi buồn lầm, năm ấy trong khoảng mấy tháng trời vợ và con tôi theo nhau mà thắc.

« Tôi liền bán ruộng, bán vườn được hơn nghìn bạc rồi thênh-thênh chiếc khăn gói vắt vai, tôi đi... không biết đi đâu.

« Tôi bấy giờ con đường xe lửa Lạng-sơn chưa làm xong kia, tôi nói cho ông biết thế để ông dừng-tưởng tôi đi xe lửa lên đây. Vả tôi cũng không đi về phía Bắc-giang, đương có ông Đề-Thám quấy nhiễu. Quen một ông chủ vận-tải bằng thuyền, tôi nhờ ông ta đưa tôi đi du lịch-khắp vùng ven bờ từ Haiphong cho tới Móng-cái.

« Rồi một hôm, tôi lại từ biệt ông ta tôi đi, tôi đi sâu mãi về phía tây. Đến thung lũng này, một sự tình cờ may mắn giữ tôi ở lại cho tới ngày nay.

Cụ huấn lại im lặng, cặp mắt dăm-dăm nhìn xuống giòng nước lượn khúc trong làn lúa non tươi, lấp lánh dưới ánh trăng rầm rầm mồi mọc.

— Thưa cụ, thế rồi sao nữa?

— Thế rồi tôi gặp một cô con gái xinh đẹp, thế rồi chúng tôi cùng nhau lập-nghiệp ở đây... Thế rồi... thế. Cái đời sung-sướng êm-dềm làm gì có truyện! Mà nếu có truyện đi nữa, câu truyện kẽ tóm tắt cũng rất mau; nó cũng giản-dị, cũng trong trẻo như giòng nước suối dưới ánh trăng kia. Không tham, không muốn không bị những sự phiền-phức của lẽ-nghi-bó buộc.

Thanh hỏi :

— Thưa cụ, cụ là một nhà thâm-nho mà cũng công-kích lẽ-nghi-ur?

— Không tôi không công-kích lẽ-

nghi, tôi chỉ công kích những sự phiền phức rườm rà, vô lý của lê-nghi nó làm cho ta suốt đời bị khổ chịu, như mặc cái áo quá chẽn. Nhưng thôi, đêm đã khuya rồi, mời quý khách di nghỉ. Nếu quý khách còn rong thời giờ, mà ở lại chơi trên này ít bữa với tôi thì cái đời sung sướng giản-dị của tôi, quý khách sẽ hiểu thấu ngay, lợ là tôi phải kẽ lại:

một cái nhà sàn, mười mẫu ruộng lúa, vài mẫu giàu, một khu dồi trồng hổi. Cách sinh nhai loanh quanh ở đó, nhưng hạnh phúc chính ở đó.

Rồi cụ huấn như bị cảnh vật hay tình cảm xúc động, cất tiếng hát:

Tôi pô slam sláp nhắng hát báo!

Đi tùng mả ón siáo dây p'áo! (!)

Tiếng hát của ông lão tráng kiện làm rung động một vùng thung lũng

khiến những người láng giềng ra cả sân sàn đứng nhìn sang, rồi cùng cất tiếng hát theo như trả lời lại cụ huấn.

Hôm sau, Văn-Thanh từ biệt cụ huấn và cô Cang để về Lạng-son: biết bao tình cảm trong ba cặp mắt lúc biệt ly...

Mấy tuần sau, Văn-Thanh vắng bặt Hà-thành, không ai biết chàng đi đâu. Biết chàng đi đâu, họa chặng chỉ riêng có Trọng Giao và chỉ riêng Trọng Giao biết rằng chàng đi không bao giờ về nữa.

KHÁI-HƯNG

Hết

(1). Trai ba mươi tuổi đương xuân.
Giống như con ngựa non mới khỏe chạy.

Của N.Q.B. Hanoi

Ô-tô.

Thầy giáo hỏi: anh kẽ những con vật dữ tợn nhất mà anh biết.

Trò ngâm-nghĩ một lát, rồi kẽ một thoi, một hoi, song còn thiếu con hổ.

Thầy giáo nói: anh quên một con nòi cũng giết người, nó chạy nhanh như tên, ban đêm mắt nó sáng.

Trò vội vàng đáp: à à! thura thay... ô-tô....

Của Đ.H. Hanoi

Mẹo mói.

Thura bà, xe rác không đi qua, thì đồ thùng rác vào đâu à?

— Mày đồ thùng ấy vào thùng nhà bên cạnh chứ gì.

Của T.D. Nam-dịnh

Tính lười.

Tuần định — Thầy lý ơi! làng ta có cướp!

Thầy lý (ngái ngủ) — Hì, lôi thôi quá, làm người ta mất cả giấc ngủ, anh ra bảo họ cối cướp đến sáng mai.

Của L.B. Hanoi

Thura thay, thầy hầm lại...

Giờ địa-đư thầy giáo quay tít quả địa-cầu mà bảo học trò rằng: « đây là quả đất mà các anh ở, đang quay chung quanh mặt trời....

Một cậu mặt đỏ bừng ra về rúc đầu, đứng giật mà thura rằng :

« Thura thay, thầy làm phúc hầm quả đất lại không thì con chóng mặt đến chết mất ».

Của N.X.Q. Huế

I. — Giờ luân-lý.

Thầy giáo — Ba, trò có biết tiếng « mẹ là gì không ?

VỀ KHÔNG GIỐNG

Ông bà THAM-TÂM đưa về ảnh chuyền-thần, đã muôn trả rẽ lại bắt vẽ thật giống!

Vì vậy mà đưa ảnh cho ai vẽ cũng không được vừa lòng.

Một hôm gặp ông PHÂN-THÂN cũng phản-nản về việc vẽ chuyền-thần.

Phân-Thân bảo: Hai bác từ nay bỏ cái lối « keo » ấy đi thời sẽ được vừa lòng...

Vì có 3\$00 mà lại được vừa giống vừa đẹp — chả thế, cứ đem ngay lại Nhật-Nam Thu-Quán, 104 phố Hàng Gai, chủ hiệu ấy đã học trường Mỹ-Nghệ, lại 10 năm giúp việc vẽ tại nhà « La Perle », cho nên vẽ rất khéo...

Này thử xem: khép giấy 50 × 60 vẽ cả người hay nửa người bằng mực tàu hay bằng chí cũng chỉ có 3\$00. Ở đó vẽ đủ: thuốc, son v.v. mà gửi hàng theo linh-hoa trao-ngân. Vậy gửi ảnh, tho hoặc mandat chỉ để nhu vầy.

« NHẬT-NAM THU-QUÁN

104, HÀNG GAI, HANOI »

truyện thật giỗng

Của K.S. Quảng-yên

Có lẽ con nhầm.

Con — Ba ơi, sao mũi các người lái đò cứng thế, ba nhỉ?

Bố — Tại lẽ gì con lại nói thế?

Con — Thura ba, con nói thế không đúng hay sao?

Bố — Mũi ai chẳng vậy, có phải cứ hễ mũi người lái đò thì cứng đâu.

Con — Thura, nếu không thế, sao con thường thấy nhiều người đi đò họ cứ gọi bác lái làm ơn ghé mũi vào dây cho chúng tôi bước lên nhè, như thế ba bảo mũi họ không cứng là gì?

Của V.B.T. Đáp-cầu

Ngó-ngắn.

Mẹ thẳng Ví sai nó cầm lọ đi mua một hào nước mắm. Sợ đánh roi mắt đồng hào, nó đem bồ vào trong lọ.

— Bà bán cho tôi một hào.

Nhà hàng đồng xong, hỏi :

— Em giả tiền đi.

Thằng Ví ngón mặt :

— Ô kìa! đồng hào tôi để trong lọ ấy!

— ? ! ?

Thi vui cười

Danh sách

Cô Lê-tâm K. Tràng-an Hanoi : 2 tranh, 3 bài.

Tranh dự thi số 65

SỐ PHẬN NHƯ NHAU

LÊ GIẠO

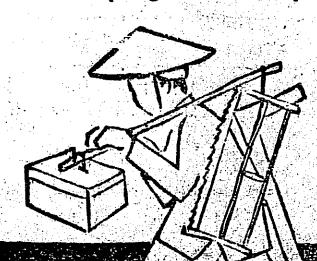
Mợ — Nay cậu trông thương hại chửa, cái cây to thế kia mà ở cạnh cây bé thì nó hút hết nhựa của cây bé còn gì!

Trong việc làm nhà

Các quý-khách ai cần dùng đến các vật-liệu bằng gỗ, đủ các hạng, các thứ, xin mời lại:

Xưởng máy cưa lớn của

M. NGUYỄN-VĂN-CHÚC
54, Rue Duranton, Hanoi
(Ngõ Hàng-Khoai)
sẽ được giá rẻ và hạng tốt

MỘT SỰ THAY ĐỔI LỚN TRONG HÀNG SÁCH

50 XU

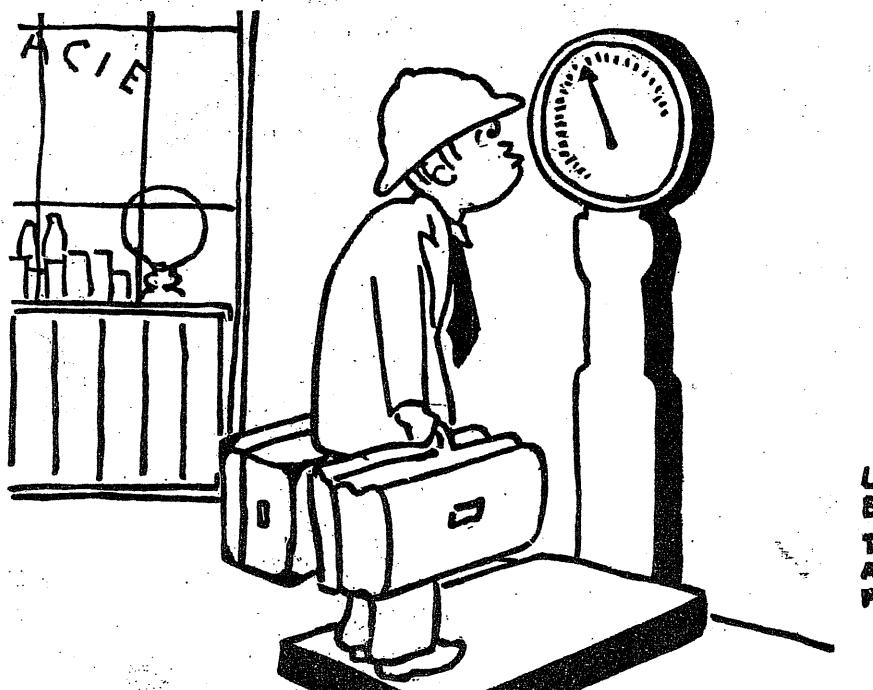
50 XU

NHỮNG THỜI-KỲ TRỌNG-ĐẠI CỦA NUỐC VIỆT-NAM TRONG LÚC HỒI-XUÂN

BÁN KHẮP CÁC NƠI

Tặng thường nhiều thứ cho người đọc gấp nhiều lần giá quyền sách

Tranh dù thi số 76.

— Thè mới biết gió bể tốt ghê! ra bể có một tháng mà về dã nặng hơn lên được những 20 cân nữa.

VĂN VUI

Ý SÌ SÌ! MẮM TÔM TU'O'I hay là

VĂN TIẾU-THUYẾT TUẦN-SAN

Trong khi ngồi rỗi, Nhất-Linh trích trong Tiêu-thuyết tuần-san những câu văn đặc-sắc nhất có thể tả hết tính cách của lối văn Tiêu-thuyết tuần-san và có thể làm biểu hiệu cho lối văn lạ đời ấy, rồi xếp thành một bài tuyệt tác (!) dưới đây (những câu xếp ngả là nguyên văn của Tiêu-thuyết tuần-san, xin đọc giả chú ý chỗ đó).

— Ý sì sì! Ý sì sì! Mắm tôm tu'o'i.

Đó là lời nói của một bóng hoa biết nói đương năm lắc lư trên cái rốc-canhh-se, Bóng hoa biết nói có cái khuôn mặt trắng trẻo, có hai con mắt bồ câu đen nháy đê lô giữa đường tóc rỗi, và mặc chiếc cúc sê lụa viền dăng ten.

Bóng hoa biết nói khít khít mũi, rồi cất giọng oanh thổi thổi, lộ ra hai hàm răng trắng nõn, đều đặn xếp ở trong cặp môi son mỏng-mảnh mà rắng :

(tất cả hai lần) lên chiếc đồng-hồ quả lắc treo trên tường thấy tiếng chuông từ từ, diêm tám tiếng.

Bóng hoa biết nói lại phóng đôi nhỡn tuyến (lần thứ ba) ra ngoài thì trông thấy bạn trai mình áo thật mốt, mùi xoa bốt xét cần thận.

Bóng hoa biết nói mừng rỡ mà rắng :

— Sop nhỉ? Oách cà-lý lầm!

Bạn trai vỗ vào túi, trả lời :

— Bố cu rich! Bố cu rich. Hôm nay đến đây tri kỷ với em tí-tí rồi anh sẽ sú vơ nia cho dit biệt.

Bóng hoa biết nói, nói ồm ờ :

— Dit biệt với dit biếc gi!

— Anh yêu nào, anh hôn cái nào.

— Khô... ông.

— Nhé.

— Ủ...hi hi..hi, buồn em mà.

Đương lúc cuộc áu yếm của hai người nồng nàn, đương lúc đôi bánh xe tình của hai người bon bon chạy thi có hai cái gậy đê ngay vào giữ lại.

Vì rắng ngọt gió đông đáng lẽ hây hây như quét sạch cả đám bụi trần bám trong khối óc nặng nề của hai người lại em lại dem lại cái mùi rất khó chịu, làm cho lần này cả hai người đều khít mũi mà rắng ;

— Ý sì sì! Ý sì sì, nắm tôm tu'o'i.

NHẤT-LINH

Kiểu nhà lối tối-tân

Vẽ kiểu nhà theo luật vệ-sinh thành-phố Hanoi trong 16 năm nay. — Bản-sở đã vẽ được 225 cái kiểu nhà đã làm tại Hanoi và các tỉnh, vậy trước khi các ngài dự định làm nhà, xin kính mời các ngài lại Bản-sở xem dù 225 cái kiểu đã vẽ ấy thì các ngài sẽ được vừa ý và sẽ có ngôi nhà xinh đẹp hơn hết. — Tính giá rất hạ để tạ các ngài có lòng tin yêu nghề vẽ của Bản-sở trong 16 năm nay.

NHUẬN - ỐC
TOUT POUR ARCHITECTURE
168, Rue Lê-Loi, — Hanoi
= (Gần trường Thủ-Dục) =

SƠ TẠ TỘI CÙNG BÀ CHÚA Á - PHIỀN

Đại Nam quốc, Hà-nội tỉnh,

Các-Nô phố, đệ nhứt hiệu.

Bảo-Đại đệ bát niên,

Nhuận ngũ nguyệt, thập cửu nhật.

Bí-nhân, Tú-Môr,

Lá sót dâng lên

Tiên Chúa Á-phiền

Rộng lòng soi xét.

Nguyên dân làng bếp.

Nhờ bút bí-nhân.

Thảo một bài văn,

Hát chầu Tiên-Chúa.

Khi cao hứng quá,

Chẳng nghĩ xa xôi,

Nên phải mấy câu

Một lầm, hai lỡ,

Khiến cho Tiên-Chúa,

Chẳng được đẹp lòng.

Lập túc thượng đồng,

Giáng lời trách quở.

Bà de TÚ-MÔ

Bắt tội bếp tai.

Cho biết thần oai,

Sau chừa viết bậy!

Bí-nhân thấy vậy,

Khôn xiết hái hùng.

Bởi mắt thường trông.

Anh em hút nghiệm:

Hình-thù đê-tiện

Kinh hối là kinh!!

Má hộp, mặt xanh,

Môi thâm, mắt trắng.

Tay chân cà khắng

Thân-thê hom-hem

Chí tuệ uơn-hèn

Tinh thần tiều-tụy.

Con nhà cao quý

Cùng hóa trâu lười

Đốn kiếp hư đời

Chẳng còn nhân cách.

Ê chè, bệu rạch,

Sống cũng bằng thừa.

Xã-hội mắt nhò

Gia-dinh hết cay.

Gương tay liếp đáy

Soi thấy mà ghê!

Nghe Chúa bà đe

Rủ người kinh sợ.

Vội vàng thảo sớ

Tử tạ thiên thần

Đại-xá bí-nhân

Người trần mắt thịt

U mê mù mịt

Nhờ bút sô sàng.

Xin nhủ lòng thương

Xá lầm xá lỗi

Xin đừng bắt tội

Nhập tịch làng Nghiền,

Ôn ấy thiên niên

Ghi xương tạc dạ.

Kính dâng lẽ tạ

Gọi chút lòng thành:

Chục bánh đậu xanh,

Ẩm chè mạn-hảo,

Hai phong bánh khảo,

Một gói kẹo siu;

Của ít lòng nhiều

Chúa bà chứng quả.

Nam vô a-di đà-phiện!

TÚ-MÔ

bái bút.

Eclair Photo

33, Hàng Mành (Rue des Stores), HANOI

Studio Electrique Moderne

Ouvert de 7 à 21 heures

ĐẠI GIẢM GIÁ TRONG THÁNG AOUT

Ảnh phóng 30x45 || Portrait nửa người 2\$90

— cả người 2.50

Công việc làm cẩn thận lại có Mỹ-thuật

Travaux Amateurs || Exécution rapide, glaçage à la machine. Bordure dentelée.

Nên dùng pháo VIỆT-NAM

hiệu Tường-Ký, Hạnh-Phúc, Khánh-Thọ

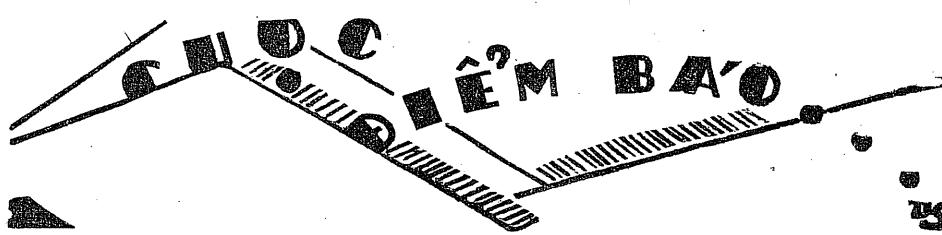
Bán tại hiệu TƯỜNG-KÝ

78-80, Rue du Sucre Hanoi (Phố hàng Đường)

và 44, phố hàng Bồ, Hanoi

Xưởng chế-tạo: Phú-Xá Hadong.

Có đặt đại-lý khắp tam Kỳ.

Con khỉ

Edgar Poe kể truyện một con khỉ độc trưng thấy chủ nó cạo mặt, cũng muốn bắt chước cạo mặt. Một hôm nó ăn cắp được con dao cạo của chủ nó, lén vào nhà người đàn-bà góa ở phố Morgue, rồi túm lấy hai mẹ con nhà ấy mà cạo... Nó cạo khéo đến nỗi cắt cổ được cả hai người.

Tiều-thuyết tuần-san khéo gióng hệt con khỉ độc kia. Rồi được con dao cạo của Phong-hóa, báo ấy cũng ti toe muốn cạo. Rồi chúng ta coi, nó sẽ làm cho bao nhiêu người phát điên hoặc ngủ lịm đi vì cái lối văn bắt chước vụng về, vì cái lối văn đầu Ngô, minh Sở, lố lỉnh, ngây ngô.

Nhưng độc-giả đừng vội sợ! Vì thế nào cũng xảy ra một sự kỳ dị như sự kỳ dị ngẫu nhiên đã xảy ra ở trước mặt bác bán mủ ngày xưa.

Bác bán mủ ấy bị một lũ khỉ soái cắp mất gánh mủ rồi leo cả lên cây. Trong lúc tức mình, bác ta vò đầu vò tai vứt cái mủ mình đương đội xuống đất. Tức thì lũ khỉ cũng ném theo xuống những mủ chúng lấy trộm.

Rồi chúng ta coi: độc-giả khi xem hết mấy số báo nhật-nhèo T. T. T. S. cũng đến quăng nó xuống đất, khiến mấy bác trong tòa soạn báo ấy cũng bắt chước quăng bút theo.

Thế là sẽ thoát nạn cho độc-giả mà lại thoát nạn cho cả mấy bác văn-sĩ kia nữa.

Đầu Ngô minh Sở

Chắc ông chủ-bút Vũ-công-Định sẽ hanh diện với tòa soạn T. T. T. S. mà rằng:

— Phong-Hóa bê láo! Nào đâu có truyện đầu Ngô minh Sở?

Muốn tránh cho ông chủ bút sự khó nhọc đi tìm câu truyện « đầu Ngô minh Sở », tôi mách giùm: « chính câu truyện Lọ nước hoa của ông Vũ-công-Định, là một câu truyện đầu Ngô minh Sở ».

Đoạn đầu: « Nhà này hẹp, nên mùa hạ này rất là nóng nực, nhưng có « hai bông hoa biết nói » Vì vậy cậu coi cái nhà ấy như cái biệt-thự nguy-nga ở Đồ-sơn, Tam-dảo... »

Vì cậu phán Tân yêu thầm « hai bông hoa biết nói, nên cậu vội lên Go-da mua một lọ nước hoa » kệch sù thượng hạng « dề... dương vây ».

Thế mà xuống đoạn dưới, mới cách có vài ngày cậu phán lại tự nhiên « chơi khám » đánh tráo đầu cá thu vào lọ nước hoa của cậu để hai bông hoa biết nói dùng làm đến

nỗi phải khịt khịt mũi hoài.

Câu truyện như thế không là câu truyện đầu Ngô, minh Sở, thì còn là thứ truyện gì?

Còn cái lối văn lố lỉnh, ngây-ngô thì không đủ chồ mà kề ra đây được, vì tờ báo Tiêu-thuyết-tuần san viết toàn bằng lối văn ấy.

(Xin xem mục hạt đậu dọn của N. D. C. và bài Y si si, mắm tôm tươi của Nhất-Linh).

NHỊ-LINH

Tranh dự thi số 77

Thầy — Các tỉnh đều chia ra phủ, huyện cả. Thủ phủ Hanoi có phủ huyện không?
Trò — Bẩm phủ Hanoi chỉ có phủ thôi.

Thầy — ?

Trò — Bẩm có 2 phủ: phủ Toàn-quyền và phủ Thống-sứ.

MỪNG PHỤ-NỮ

THỜI-ĐÀM TẤI BẢN

(Nỗi lòng Nhị-Linh)

Phụ-nữ cô em khéo nôn-nường,
Tưởng rằng đi đút lại hồi dương.
Rồi ra tái-hợp tình chan chúa,
Nghỉ lại hoài công khóc thảm thương.
Sở mệnh hẵn còn căn nợ nặng,
Duyên văn chưa rút mối tơ vương.
Từ nay cố thọ trăm năm nhé
Hay lại như con quý nhập-tràng!

TÚ-MÔ

TRUYỆN VUI

Thắng chết cái thắng khiêng!

Một cái cảng rách, trong mui chứa một cái xác chết xám ngắt ruồi nhặng vẫn đặc quanh mui, gầm-chết!

Sau cảng một gã thiếu niên bưng mồm, xỏ tóc, đi lẩn tùng nhà trong các phố mà xin tiền, nói là « bạn chẳng may chết đrowsing, không tiền mua áo quan, nên phải đi quyên ». Vì ghê sợ xác chết ám ngữ lâu ở cửa súi quẩy, nên kẽ năm tiền, người một quan, phải quyên cúng cho mau dè tổng khú chúng di cho khuất mắt.

Tiền thu được nhiều quá, gã thanh niên sôa tóc kia phải đổi lấy bạc nén mang cho đỡ nặng. Một bác lái no ham giá hời, bèn bỏ ra ba nén bạc để đổi lấy số tiền xanh kia. Gã thanh niên bèn bỏ túi một nén, còn hai nén thì gã khẽ vạch mui cảng đặt lên bụng xác chết. Thinh linh thấy xác chết ngồi cõi dậy, bật ra một câu ghê gớm :

— Thắng khốn! rõ ràng ta nghé mắt thấy đổi ba nén kia mà, sao đây lại có hai?

— Ông làng ơi! quả nhập tràng! quả nhập tràng!!!

Bác lái chưa kịp kiểm tiền về, sực thấy sự gờ quái làm vật, bác bỗng hú lên ba tiếng « quả nhập tràng », tức thì vứt bỗn nó cả tiền mà eo cẳng chạy điên chạy cuồng! vừa chạy vừa hú hét như bị ôn bắt hụt!

Chả biết cái anh lái kia chạy bat đi tận đâu không rõ, chứ con « quả nhập tràng » nó thì sau thấy ở trong cảng đâm toai ra thâu lấy số tiền của bác lái bỏ lại lùi-lùi đi thẳng về nhà Tú-Xuất (Phải chăng cái câu « thắng chết cái thắng khiêng » phát dien bởi truyện này?)

ĐỘNG-GIANG

Giác Mộng-rùa khéo bắt binh,
Bừng con mắt dậy thấy mình ra rươi.

Giác Trung-thu khéo bắt binh,
Bừng con mắt dậy thấy mình tiến-si giấy.

Giác Tây-du khéo bắt binh,
Bừng con mắt dậy thấy mình kéo xe.

Giác Tô-tô-tom khéo bắt binh,
Bừng con mắt dậy biến thành ngũ-văn.

Giác nghị-viên(1) khéo bắt binh,
Bừng con mắt dậy thấy mình... mất tim.

Giác hoàng-kim khéo bắt binh,
Bừng con mắt dậy là anh huyền hàm.

Giác thượng-thư khéo bắt binh,
Bừng con mắt dậy thấy mình đi tu.

Giác ngủ-trưa khéo bồi hồi,
Bừng con mắt dậy... thấy nỗi súp-de.

NHẤT-LINH

1 Giác ngủ thật say.

Người làm nhà nên biết rằng:
chỉ ở 42, Rue de Takou MỚI CÓ

KIẾN-TRÚC-SU'
ARCHITECTES DIPLOMÉS
Chuyên môn vẽ Kiều-nhà.

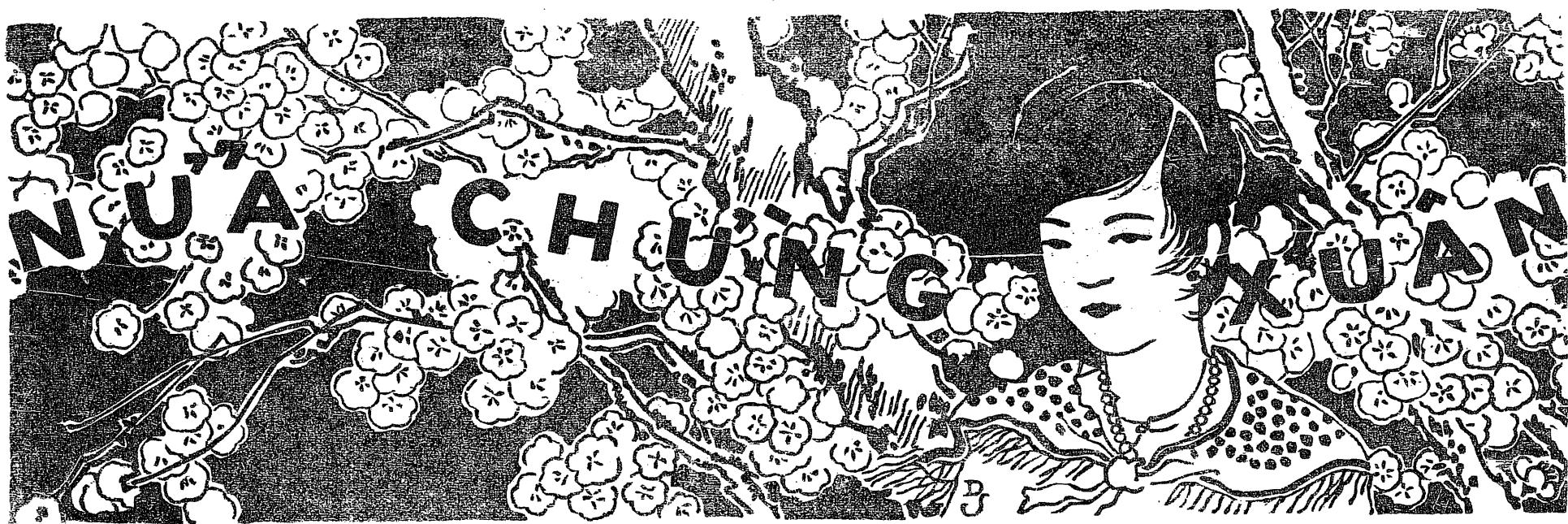

ĐÔ-HỮU-HIẾU

TAILLEUR DIPLOMÉ DE L'ÉCOLE INTERNATIONALE DE COUPE DE PARIS

N° 41 Rue du Chanvre

Coupe et façons impeccables et soignées adaptées à toutes anatomies. Aucune augmentation sur les prix courants

(1) Năm giờ kém một khắc Lộc đã đến công nhà Bạch-Hải kéo chuông. Một người dày-tó gài xinh-xắn, ăn mặc gọn-gàng dễ trông, ra mở cổng. Lộc hỏi:

— Có phải đây là nhà họa-sĩ Bạch-Hải không?

Lộc hỏi thế là vì chàng thấy người dày-tó gài cứ trùng-trùng nhìn chàng mỉm cười, nên chàng ngượng và hỏi cho có câu hỏi, chứ cái công nhà Bạch-Hải thì không bao giờ chàng quên được. Nó đã in hẳn vào tâm-trí chàng cùng với cái hình ảnh của Mai lững-thưng từ trong nhà đi ra năm-năm về trước, một buổi chiều mùa đông u ám. Chàng nhắc lại câu hỏi:

— Tôi hỏi có phải đây là nhà ông Bạch-Hải không?

— Vâng, thưa ông hỏi gì? Ông tôi đi vắng.

Lộc chau mày ngâm-nghĩ, đã loan quay gót. Song chàng còn ngần-ngù mở đồng-hồ ra coi giờ và nói:

— Ông Bạch-Hải hẹn tôi 5 giờ hôm nay lại chơi.

Người dày-tó gài, nét mặt vẫn tươi như bông hoa, hỏi lại:

— Thưa ông, thế đã đến 5 giờ chưa?

— Còn hơn 10 phút.

Thế thì mời ông vào ngồi đợi ông tôi ở buồng khách. Chắc ông tôi cũng sắp về.

Lộc theo vào phòng khách, một gian phòng nhỏ hẹp, bài trí theo kiểu tàu. Trên tường chính giữa treo gần sát trần tới tận chạm mặt bệ lò sưởi, một bức tranh chấm phẳng bằng mực tàu, và bồi vải theo kiểu tàu. Mọi thoát trông, Lộc cho là một bức thủy-họa cổ, bồi lại. Nhưng người

(1) Xem Phong-Hóa từ số 36.

KHÁI-HƯNG soạn

mỹ-nữ trong tranh ôm cây đòn tỳ-bà đậm-dậm nhìn, chàng tò-mò ngắm kỹ thì té ra đó chỉ là bức ảnh Mai vận y-phục tàu. Càng nhìn, Lộc càng thấy bứt-rứt khó chịu, trong lòng áy-náy, hồi-hộp. Mắt chàng liền rời bức tranh ấy và đặt lối những bức nhỏ vẽ phác nét chì và dòng khung gỗ treo khắp bốn phía tường. Thị những tranh ấy đều vẽ một mình Mai trong các dáng-diệu khác nhau, hoặc ngồi tư-lự, hoặc đứng ngắm hồ, hoặc nghiêng mình trên kỷ-dài, mỉm cười mơ-mộng.

— Mời ông xoi nước a, ông tôi đã về kia.

Lộc hoi giật mình quay lại: người dày-tó gài đặt xuống bàn cái khay trong đựng hai chén nước.

— Cám ơn... chị. Ông Bạch-Hải đã về đấy à?

— Vâng, xin mời ông xoi nước, ông tôi sắp ra... Kia! Ông tôi kia.

Họa-sĩ ở buồng bên cạnh mở cửa bước ra, giơ tay bắt tay khách và xin lỗi. Chiếc đồng-hồ treo trên tường thong-thả buông nǎm tiếng, Lộc ngước mắt nhìn, mỉm cười:

— Thưa ông, ông có lỗi gì! Chinh tôi mới có lỗi vì đã đến sớm quá. Ông hẹn năm giờ, mà năm giờ kém mười lăm tôi đã có đây.

— Mời ông xoi nước rồi ta lên phòng hội-họa.

Thấy Lộc tò-mò đưa mắt nhìn các tranh, Bạch-Hải vờ như không để ý tới, nhưng kỳ thực, chàng đương ngầm-ngầm quan sát diện-mạo người ngồi đối diện mà chàng đoán chắc, mà chàng yên tri là Lộc rồi. Đột-ngột, chàng buông lời hỏi:

— Thưa ông, ông trông có giống không?

Tranh của Đông-Son

Vô tình, Lộc đáp:

— Thưa ông, giống lắm.

Thấy họa-sĩ mỉm cười, Lộc nói chừa liền:

— Giống như hết bức tranh ông bày ở trường Mỹ-thuật.

— Trừ bức tranh chấm phả ra, xin ông chọn lấy một bức. Ông ưng bức nào, tôi xin biếu.

Lộc lộ vẻ vui mừng:

— Xin cảm ơn ông. Tôi toan hỏi mua một bức.

Bạch-Hải to ý không bằng lòng:

— Tôi đã nói với ông rằng những bức tiểu-tượng của cô Mai, không bao giờ tôi bán.

Rồi họa-sĩ nói lảng sang truyện khác ngay, phàn-nàn người Annam không biết chuông mỹ-thuật, không có con mắt mỹ-thuật, bỏ hàng trăm ra mua những bộ phòng khách lỗ-lỗng, hay cái thống, cái bát cỗ đời Khang-hy Thành-hoa thì không tiếc, chứ giá có đứng trước một bức danh-họa của chàng, trông thấy cái phiến mă giá trăm rưỡi, hai trăm dă kêu là rằng đất. Chàng nói:

— Bao giờ cho người mình dám trả một bức tranh tôi hàng vạn bạc như người Âu, Mỹ.

Lộc ngồi tiếp chuyện đưa-dà để chờ dịp gọi đến truyện Mai. Song nào họa-sĩ có để cho chàng kịp hỏi. Hết phần-nào, họa-sĩ lại bình-phẩm, bình-phẩm mỹ-thuật, bình-phẩm tranh, bình-phẩm người, nào người Âu, người Nhật, người Tàu, người Annam, người đời xưa, người đời nay, Lộc sốt ruột, đưa mắt nhìn đồng-hồ: hai cái kim đã chỉ gần sáu giờ. Chàng đứng dậy cáo từ, họa-sĩ vội mời.

— Ấy! Ta còn len gác xem phòng

hội-họa chứ. Ở đây mới có nhiều tranh đẹp... Vâng tôi còn kể truyện cô Mai cho ông nghe kia mà!

Lộc thở mạnh, khoan-khoái, mỉm cười: chàng đến chơi chỉ cốt có một việc: nghe truyện Mai.

Chủ đưa khách lên gác, tới phòng hội-họa. Nói là phòng chứa tranh thì đúng hơn, vì ở đây đề ngón-gang, treo la-liệt không biết bao nhiêu là tranh nữa, bức thời dụng ở tường, bức thời đặt trên giá, bức thời đóng khung treo lủng lẳng, bức thời không khung, bốn cái định đóng sơ sài vào tường kẻ hoa mầu xanh nhạt.

Họa-sĩ trả một cái ghế thấp, mời khách ngồi mà nói rằng:

— Đó, ông coi, một cô Mai đã làm kiều vẽ cho biết bao bức tranh của tôi.

Chàng thở dài nói tiếp:

— Sung sướng nhất trên đời là người được lấy Mai làm vợ!

Lộc nghe cảm động, hối hận đáp:

— Thưa ông, thế mà cái người ấy đương sung sướng, thì vì một sự sẩy ra đã phải chịu suốt một đời khổ sở.

Bạch-Hải ngo-ngác nhìn Lộc không hiểu, thì Lộc lại nói luôn:

— Vì, thưa ông, người chồng ấy chính là tôi.

Bạch-Hải luống-cuống:

— Thưa ông, tôi vô ý, xin ông tha thứ cho.

— Thưa ông, ông dạy quá lời, hôm nay đến thăm ông, tôi chỉ ước ao được ông cho nghe truyện cô Mai.

— Thế ra chính ông là ông Lộc, là ông tham Lộc đấy.

— Vâng.

— Vậy thì để tôi nộp lại ông hai chục bạc dă.

Tam-hùng chế-độ

(Le Triumvirat)

Ba thứ hàng của hiệu Văn-hòa phát-hành, thứ nào cũng có giá-trị đặc-biệt, nên có thể gọi là tam-hùng.

Dầu Linh-biểu đặc, có 5 hạng, từ 5 xu đến 0\$80.

Dầu Linh-biểu nước, chỉ ra một hạng 0\$15 một lọ.

Brillantine Văn-hòa (trong säch, chất dẻo mà mịn, vuốt tóc rất trơn và đậm mà không nhôp, dùng trong 48 giờ mà tóc vẫn không xo).

Giá bán....0\$40 một lọ

Làm đại-lý và mua buôn, hoa-hồng rất hậu.

Tổng-dai-lý :

Tại Nam-dịnh, Thái-bình, Ninh-bình; Thành-Chương, 4 phố hàng Sắt Nam-dịnh; Tại Hanoi, Haiphong và các hạt ở Bắc-kỳ;

M. Truong-trong-Binh, Office Indo-chinois du Travail, 81, phố hàng Lọng, Hanoi.

Tổng-phát-hành

VÂN-HÒA

(Mme TRẦN-THỊ-NHƯ-MÂN)

27, Rue Gia-long — Hué

Namthai

Các nhà đóng đồ hộp, như thuốc, sữa, dầu, sáp, sơn tẩy, v.v. Muốn cho tinh sảo đúng như hàng Âu Mỹ, xin chú ý đến nhà máy Nam-Thái ngô Nam-Thái (Khâm-Thiên) Hanoi chuyên môn chế tạo các thứ hộp, nắp chai, đủ mọi kiểu tốn bằng kim khí.

chuyên kẻ biển lôi mới

FATDAR

N°7 RUE LAMBOT HANOI
thắng hằng Mành gồn hàng Rồi
NHIỀU LỐI CHỦ HỘI
NHIỀU TAY VẼ KHÉO
CÓ NHÀ MỸ-THUẬT TRÔNG NGON
CÓ NHÂN CA
sơn,vôi,làm buồng hoa,yếu
Quảng-cáo trang hoang
cửa hàng và trong nhà
XIN QUÝ KHÁCH ĐẾN XEM KIỂU
CÓ DÙNG QUÀ PHẦN ĐÁNH MÙ HIỆU

Pur blanc
MÔI BIỆT LÀ TRẮNG, KHÔNG THỎI
TAY, KHÔNG HẠI VAI, KHÔNG HAY Ô

Bạch-Hải vừa nói vừa mở ví lấy đưa cho Lộc cái giấy bạc hai chục.

Lộc ngạc hỏi :

Tiền nào thế ông ?

Rồi ông sẽ biết.

Nhưng nếu ông không nói cho tôi rõ số tiền ở đâu ra thì không khi nào tôi dám nhận.

Cũng được ! Tôi xin tuân ý ông.

Bạch-Hải chống tay vào cằm ngẫm nghĩ như dương gop nhất chắp nỗi những mầu truyện sắp kể. Còn Lộc thì trong khi chờ đợi nghe câu truyện, chàng cố moi trong ký ức xem có cho ai vay số tiền hai chục ấy không. Chàng sực nhớ tới cái giấy bạc đựng trong phong bì của người kỵ tên NG.. Y.. gửi cho Mai. Hay Họa-sĩ chính là NG. Y.?.. Vô lý ! Nếu Họa-sĩ là NG. Y. thời vì lẽ gì lại đưa trả Lộc hai chục bạc. Họa chăng chàng đòi lại hai chục bạc thì còn có lý. Lộc đương băn khoăn tự hỏi và sống trong những quang đời đã qua thì tiếng Bạch-Hải làm chàng giật mình nhớ tới thời hiện tại.

Năm năm về trước, sự ngẫu-nhiên khiến tôi gặp cô Mai, — xin lỗi ông, tôi quen móm cứ gọi bà ấy là cô Mai.

Thưa ông, sự đó không hề gì.

Buổi đầu thì cô Mai đối với tôi cũng chỉ là một người đẹp, một người kiều mầu hiếm có. Ngày hai buổi cô đến đây ngồi theo các kiều cho tôi về...thế thôi. Cô lại ít nói, hỏi câu nào trả lời câu ấy, không hay truyện-trò vui vẻ như phần nhiều các cô kiều mầu. Nhất là cái dáng điệu buồn rầu của cô thì tôi cho là có giấu một sự bí mật gì về tình-ái. Ấy là tôi đem khoa tâm lý mà đoán đấy thôi.

Cái đẹp và cái buồn là hai thứ dễ cảm lòng người, nhất là khi lại hợp với cái dịu dàng ngày tho... Đến nỗi hai tuần sau, đứng trước mặt Mai, tôi mất hết tính tự nhiên, từ ngôn ngữ cho chí cử chỉ. Xin ông tha thứ cho, nếu tôi đem sự thực ra kể cho ông nghe..

Lộc mỉm cười :

Thưa ông, chính tôi xin ông kể hết sự thực cho tôi nghe, dù sự thực ấy có sống sượng đi nữa cũng mặc lòng.

Thưa ông, tôi vẫn tự-phụ là một nhà tâm lý học, thế mà đến tôi, tôi cũng không hiểu tôi,...nghĩa là trong tuần lễ sau cùng, tôi chẳng vẽ được một tí gì cho ra hồn.....

Bạch-Hải như ngượng lời đối với Lộc mà chàng đã biết là chồng Mai. Song Lộc hình như hiểu thấu sự đó, liền nhắc.

Thưa ông, thế rồi ra sao?

Thế rồi một hôm bỗng cô Mai không đến nữa. Cô ấy biết... cô ấy thông minh lắm... Tôi xin thú thực rằng cái đó cũng tại tôi nữa, vì tôi

dại dột gửi cho cô một bức thư.

Bà hòm tôi khỏe sở...

Ngày thứ tư, không chịu nổi nỗi nhớ thương, tôi mò xuống Thụy-khuê, thì chính hôm ấy tôi tỉnh giấc mộng tình.

Trên chiếc võng, trong một gian nhà tiêu tụy, cô Mai dương hát ru con. Thấy tôi đến, cô đứng phắt dậy nhìn tôi một cách lạnh lùng.

Tôi hỏi :

Cô bế con ai ?

Cô đáp rất sể :

Con tôi.

Thưa ông, thực tôi không ngờ đâu cô Mai lại là một người đã có chồng, có con...

Lộc cảm-dộng, thở dài. Bạch-Hải nghĩ một lát, lại kể :

Tôi hỏi cô Mai sao thời không đến đắng nhà, thì cô nói không ean tiền nữa, cô chỉ cốt kiếm đủ tiền trả nợ thời. Tôi gắt :

Cô trưởng dẽ dàng như thế được ư? Cô chỉ nghĩ đến trả xong

Lộc mặt tái mét, ấp úng hỏi :

Mẹ tôi... đến ?

Vâng, cụ đến và vì cụ, Mai đã hy-sinh hết ái-tinh, hạnh-phúc, lạc-thú của gia-dinh ! Khốn nạn ! Bụng mang, dạ chửa, em thời đau ốm, bô-vô trên đường đời, không chỗ nương nhờ, không nơi trú ẩn...

Bạch-Hải ngừng lại vì thấy Lộc bai tay ôm đầu ngồi khóc như một cậu bé con.

Xin lỗi ông, tôi làm phiền lòng ông...

Lộc ngừng đầu, cặp mắt đỏ ngầu, cắt tiếng nói như thét :

Tôi là một thằng khốn nạn !

Thế ra ông không biết gì hết ư ?

Nào tôi có biết gì đâu !

Tôi nghiệp ! cô Mai ngõ ông bàn nưu với cụ Án để tổng cỗ cô ấy đi.

Lộc bỗng hoảng hốt kêu rú :

Thôi, khô tôi rồi ! Cái giấy bạc hai chục !... Tôi ngõ oan cho người

thầy thuốc là nhân-tình của cô đến chữa cho cậu Huý và mấy tháng sau đã trông nom săn sóc cho Mai được mẹ tròn con vuông. Mà lại chính vì món tiền thuốc, nên Mai đã chịu đến làm kiều mầu cho tôi để kiếm tiền trả nợ. Kề tới đoạn này cho tôi nghe, cô Mai cảm động lắm, và cũng vì sự cảm động ấy mà tôi lại được cái hân-hạnh cô đến làm kiều mầu cho mười hôm nữa. Cô úa nước mắt bảo tôi :

Chỉ vì hai chục bạc mà cô đến nỗi này. Hai chục bạc ấy thế nào cũng phải hoàn lại. Đó là món nợ thứ nhất trong đời cô ».

Thực tôi cũng không hiểu là món nợ nào, chỉ biết cô Mai lại đến làm kiều mầu cho tôi mười buổi nữa. Rồi hôm thứ mười, khi đã nhận tiền công, cô nhở tôi đem số tiền hai chục này lại nộp ông nói là hãy xin trả lại ông cái món nợ thứ nhất.

Xin ông tha thứ cho tôi, số tiền ấy tôi không mang ngay lại đắng ông, là vì tôi sợ nhỡ ông hỏi truyện, tôi lại buột mồm nói ra cả, mà cô Mai thì bắt tôi thè phải giữ bí mật, không được cho ông biết, chỉ có một việc là đưa lại nộp ông số tiền mà thôi.

Vâ còn điều này tôi xin thú thực, ngày ấy tuy bị cô Mai cự tuyệt như cô đã cự tuyệt ông đốc Minh, nhưng tôi vẫn hy-vọng, tôi hy-vọng rằng một ngày kia tôi sẽ làm cảm động được lòng cô. Vì thế tôi không muốn gặp ông là người — xin ông tha thứ cho — tôi vừa... ghét, vừa sợ, nhất là sợ... tôi chỉ sợ ông thân hành lại đón cô Mai... vì tôi biết cô Mai vẫn thương yêu ông lắm.

Bây giờ tôi đã kể đầu đuôi câu truyện cho ông nghe thì hẳn ông không thể từ chối không nhận món tiền này nữa.

Lộc lau nước mắt, cười gượng :

Vâng, tôi xin vui lòng mà nhận. Tôi sẽ giữ nó làm kỷ niệm, vì nó sẽ nhắc cho tôi luôn luôn nhớ đến.. những sự đau đớn lặng-lẽ của loài người. Sau hết, tôi xin hỏi ông một điều nữa : Bây giờ Mai ở đâu ?

Bạch-Hải đáp :

Tôi cũng chỉ biết bây giờ... bà ấy ở với em làm giáo-học, nhưng không rõ ở đâu.

Lộc ngả đầu chào xin cáo từ, rồi giơ tay bắt tay Bạch-Hải và cảm ơn di, cảm ơn lại. Chàng có vẻ vội vàng ra cổng gọi xe bảo kéo mau rời nhà học-chinh.

(Còn nữa)

KHAI-HƯNG

Cải chính

Trong truyện N.C.X. kỳ trước trang 11 cột 4 giòng 54: câu Lộc cất mầu chào xin đọc là: Lộc ngả đầu chào.

ta !... Trời ơi, giờ tôi mới nghĩ ra... Chính mẹ tôi gửi đến...

Bạch-Hải không hiểu, bỗng hỏi :

Cái giấy bạc hai chục nào ?... Tờ giấy bạc này chẳng ?

Nói xong đưa cái giấy bạc hai chục cho Lộc.

Không ! không phải thế ! Nhưng câu truyện rồi ra sao, xin ông làm phúc kẽ nốt cho tôi nghe nhở.

Nhưng lúc quẫn bách thì may cho Mai gặp được hai người cứu giúp, một người...

Lộc lắng hết tinh-thần để nghe tên hai người nào đã được cái hân-hạnh ấy. Bạch-Hải nói luôn :

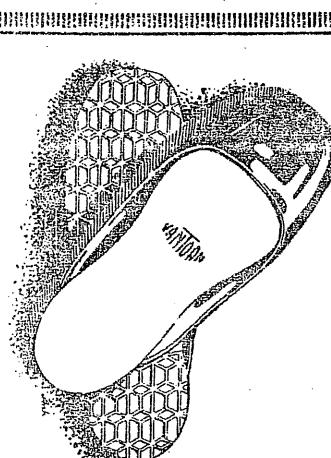
Là bà bán hàng quà ở trường Bưởi, và người nữa... một cô gái giang hồ.

Lộc nhắc :

Gái giang hồ ?

Bạch-Hải mỉm cười :

Vâng, gái giang hồ. Chính cô gái giang hồ ấy đã thân đi mời ông

Tết năm nay các ngài dùng giấy gì ?

Giấy Kim-Thời

Marque, dessin et modèle déposés

Kiểu rất đẹp, mủ láng Hoa-kỳ rất tốt, để cao-xu đen, đúc ở bên Pháp, đi bền gấp bốn lần để da hay để crêpe, không churret và toet ra như để crêpe, trông đẹp và nhẹ như để da, đi mưa không ngấm nước. Giá rất ha.

Bán buôn và bán lẻ :

VẠN-TOÀN

95, Phố hàng Đào, 95 — HANOI

THẦN THƯỢC LÂU

TU-NGỌC-LIEN

1er

JUIN 1933

DƠN LÊN

HÀNG NGANG

Số 8 HANOI

Muốn cho xe pháo nhẹ nhàng.
Mang lại AN-THÁI sửa sang như lời
Chắc bền giá cũng được hỏi...

Chỉ có hiệu AN-THÁI làm được xe đúng
như xe « Verneuil » vì sau khi sở ấy tan bản
hiệu đã mua được các dụng cụ dùng làm xe
mà bản hiệu lại cam đoan là chắc chắn và đẹp
hơn, hiện đã có tang chứng, xin mời các ngài
lại xem qua sẽ rõ.

Bán đủ đồ phụ tùng xe kéo và chambre, lốp.
Có 28 mẫu vải dùng để lợp mui, đóng tạ và
cắt housse xe nhà và xe ô-tô.

Nhận lợp mui và cắt housse xe ô-tô.

Đóng và chữa các xe nhà, xe hàng, xe ngựa,
và xe bò.

An - Thái

Số 2, phố Nguyễn-trọng-Hiệp, Hanoi
tức là phố giữa phố Cầu gỗ đi vào ngõ Gia-ngu

Những việc chính cần biết trong tuần lễ

Tin trong nước

Quan Lại-bộ Thượng-thư xin từ chức.

Huế — Quan Lại-bộ Thượng-thư Ngô-đinh-Diệm đã xin từ chức.

Hoàng-thượng đã chuẩn-y lời xin ấy, nên ngày 17 Juillet quan thượng Diệm đã biệt kinh-thành Huế.

Việc thông-kê nhân công các xưởng tư Bắc-kỳ.

Quan Thống-sứ nhắc lại cho các ông chủ xưởng thợ và các hãng buôn Bắc-kỳ rằng phải kíp lập một bản biên rõ tên, họ, quê quán những người làm của mình để trình quan Thanh-trà lao-dộng khi ngài hỏi đến.

Tờ thông-sắc này để ở phòng thường-mại, các ông chủ được đến xem.

Về việc các viên chức Nam có thể xin phép 10 ngày đi nghỉ mát.

Một số viên chức Nam có lẽ có thể xin phép 10 ngày đi nghỉ mát.

Về thể lệ nghỉ phép 30 ngày một năm vẫn được thi-hành rộng-rãi như trước.

Quan Lại-bộ Thượng-thư mới.

Huế — Hoàng-Thượng đã hạ chỉ cử quan Công-tác kiêm Mỹ-thuật Lê-nghi bộ Thượng-thư Thái-văn-Toan sung chức Lại-bộ Thượng-thư thay ông Ngô-đinh-Diệm từ chức.

Quan Thượng-thư mới Tôn-thất-Quảng.

Quan Tông-đốc Thành-hóa Tôn-thất-Quảng, Thành-trà chính-trị Bắc-bộ Trung-kỳ, nay thăng bộ về Kinh lĩnh chức Công-tác, Mỹ-thuật, Lê-nghi bộ Thượng-thu thay ông Thái-văn-Toan.

5.000 đồng để mua gạo nấu cháo phát cho dân thất-nghiệp.

Saigon — Kỳ họp vừa rồi 18. 7, Hội-đồng thành phố đã chuẩn-y một số tiền là 5.000 đồng để mua gạo nấu cháo phát cho dân thất-nghiệp, bắt cứ là người nước nào cũng được hưởng.

Tin Thể-thao

Eclair sắp vào Nam.

Hanoi — Eclair đã nhận được tho của Hội Victoria Sportive, vô-dịch Nam-kỳ, thay mặt T. C. N. K. mời vào tranh đấu.

Máy tay quần vợt có tiếng Trung-hoa sắp tới Bắc-kỳ thi đấu.

Tổng cuộc quần vợt đã có tho mời máy đầu-thủ có danh ở Hương-cảng như Tam-Yoc-Fong và Tsui-wai-Pui sang đây thi đấu với Dương, Samareq, Saumont, Fleutôt, v. v..... Cuộc tranh đấu này tại Hanoi sẽ sắp theo lối giải Davis: bốn cuộc đơn, một cuộc kép.

Hai hội bóng tròn phụ-nữ đã giao-chiến.

Cần-thơ — Bữa 14 Juillet, hai hội bóng tròn phụ-nữ ở Cần-thơ đã tranh đấu trong một tiếng đồng-kèo. Kết cuộc: hòa.

Quan Thủ tỉnh đã thưởng mỗi hội vài chục cái mèo soa.

CÚP DAVIS

Anh thắng Pháp 3/2

Paris — Anh đã thắng Pháp 3 trận gõ 2 mà đoạt cúp Davis năm nay — cúp này Pháp đã giũ được 6 năm liền.

Trận nhất (đánh đơn). — Austin — Merlin : 6/3, 6/4, 6/0 (Anh-Pháp) : 1-0

Trận nhì (đơn). — Perry — Cochet : 8/10 6/4, 8/6 3/6, 6/1 (A-P : 2/0)

Trận ba (kép). — Borotra, Brugnon — Lec, Hughes : 6/3 8/6 6/2 (A-P 2/1)

Trận tư (đơn). — Cochet — Austin : 6/8, 6/4, 4/6, 6/4 (?) (A-P : 2 a)

Trận năm (đơn). — Perry — Merlin : 4/6, 8/6, 6/2, 7/5 (A-P : 3/2)

Quân Phùng đã khôi-phục Đa-luân

Bắc-bình — Quân P. N. Trường đã lấy lại được Đa-luân, quân Mân-châu phải chạy về Nhiệt-hà cầu cứu với tướng Linh-Mộc nước Nhật. Đại-tướng Vũ-Đằng đã hạ lệnh cho Linh-Mộc đem quân cứu viện.

Quân nghĩa-dũng lại khởi đánh quân Nhật.

Bắc-bình — Các đoàn quân nghĩa-dũng miền Đông-bắc hơn ba vạn người lại khởi thế công đánh quân Nhật, Mân tại đường xe lửa Nam-Mân và Lâm-an, Tập-an.

Vũ-Đằng đã mỉm hối-nghi, quyết định tám đạo quân quét sạch quân nghĩa-dũng.

Tin Trung-hoa

Quân Nam-kinh và quân Phùng giao-chiến.

Peiping 19-7 — Quân Nam-kinh và quân Phùng đã bắt đầu giao-tranh. Quân Phùng thua, trong khi lùi, đã phá cầu xe lửa ở gần Hsuan-Hua.

Chi nguyện cứu-quốc của Phùng.

Bắc-bình — Quân Nhật, Mân đang kéo đến bờ cõi Nhiệt-hà để dự-bị đánh Phùng.

Phùng yêu cầu chính-phủ Trung-Uơng hủy tờ hiệp ước Đường-cô kíp phái đại quân thu hồi những đất đã mất, bằng không Phùng quyết liều chết để cướp lại những nơi mất ấy.

Phồ-Nghi sẽ lên ngôi Hoàng-đế.

Trường-xuân — Ngày 18. 7, chính-phủ Mân-châu đã lập một hội Uy-viên khôi-thảo một hiến pháp mới, mục đích cốt gầy thành đế chế lập Phồ-Nghi làm Hoàng-đế Mân-châu.

Tin Đức

Kế-hoạch « bài trừ các đảng » của Hitler đã thành công.

Những chánh-đảng đối đầu với thủ-tướng Hitler như các đảng Dân-chủ, Trung-Uơng, Thiên-chúa... đều đã chịu khuất-phục đảng Quốc-gia xã-hội. Thế là cái kế-hoạch bài trừ các đảng của Hitler đã thành công, từ nay các cơ quan chính-trị và xã-hội trong toàn cõi nước Đức đều bị chi phối về cái chủ nghĩa Hitler cả.

Tin Ý

Tờ hiệp-uruc Đức, Pháp, Anh, Ý

Thủ-tướng Mussolini đã khởi-xuống ra ván-de Đức, Pháp, Anh, Ý hợp-tác để giữ hòa-binh cho Âu-châu và mưu hạnh-phúc cho nhân-loại.

Hôm 7 Juin vừa rồi, sứ-thần ba nước Đức, Pháp, Anh và thủ-tướng Mussolini đã ký bản hợp-uruc đó, chỉ còn đợi nghị-viện bốn nước ứng-chuẩn là mang thi-hành.

Tin Pháp

Tổng-tử-Văn sẽ gặp Hitler.

Paris — Tài-chinh bộ trưởng Trung-hoa Tổng-tử-Văn đã biệt Paris đi Bruxelles hôm 19. 7. Tổng sẽ vào yết-kiến Bỉ-hoàng, đi Luân-dôn, sang Berlin để gặp Hitler rồi qua Mỹ trở về Trung-quốc.

T. X. M.

CUỘC XỎ-XỎ Đông-dương Học-xá

(Tiếp theo)

100 sô sau này trúng	100p.
001.817	165.832
153.480	184.390
074.673	010.901
133.093	142.992
128.828	074.348
128.828	139.864
162.537	148.539
047.645	033.098
166.813	066.553
134.309	129.064
157.933	022.778
134.309	157.270
085.150	005.547
116.518	005.547
132.086	199.530
115.022	005.02
193.314	005.02
044.026	119.748
209.454	005.264
167.693	169.318
103.001	146.776
048.964	165.647
114.035	084.394
143.606	080.218
199.061	070.372
146.797	005.089
031.181	020.079
142.436	111.378
020.527	059.514
049.302	122.788
121.974	069.240
076.829	164.163
149.999	177.866
089.172	041.145
	048.408
	103.299
	132.290
	115.374
	010.059
	045.901

Giới-thiệu Sách

Bản báo nhận được quyền Sách dạy đánh cờ của ông Đỗ-tràng-Sản gửi tặng.

Sách giá 58 trang giá 0\$20.

Vậy xin giới-thiệu cùng các bạn thích đánh cờ.

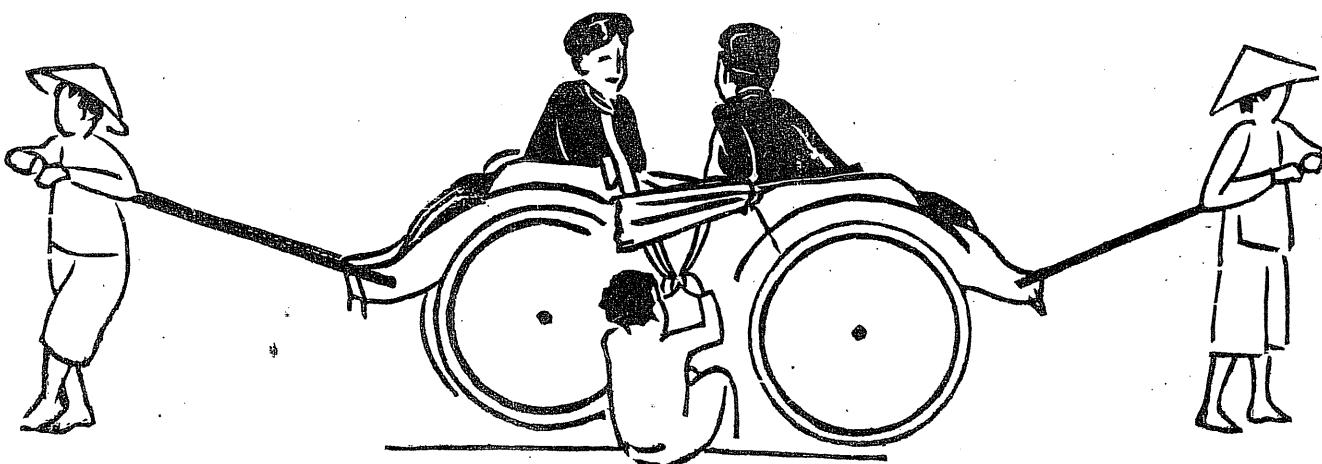
Kể từ 12 Juillet này Công-ty Rượu Vạn-Vân sẽ cống-hiến bà con một thứ rượu do Công-ty Vạn-Vân nấu theo lối cỗ của các cụ.

Các Ngài dùng rượu ấy sẽ được vừa ý.

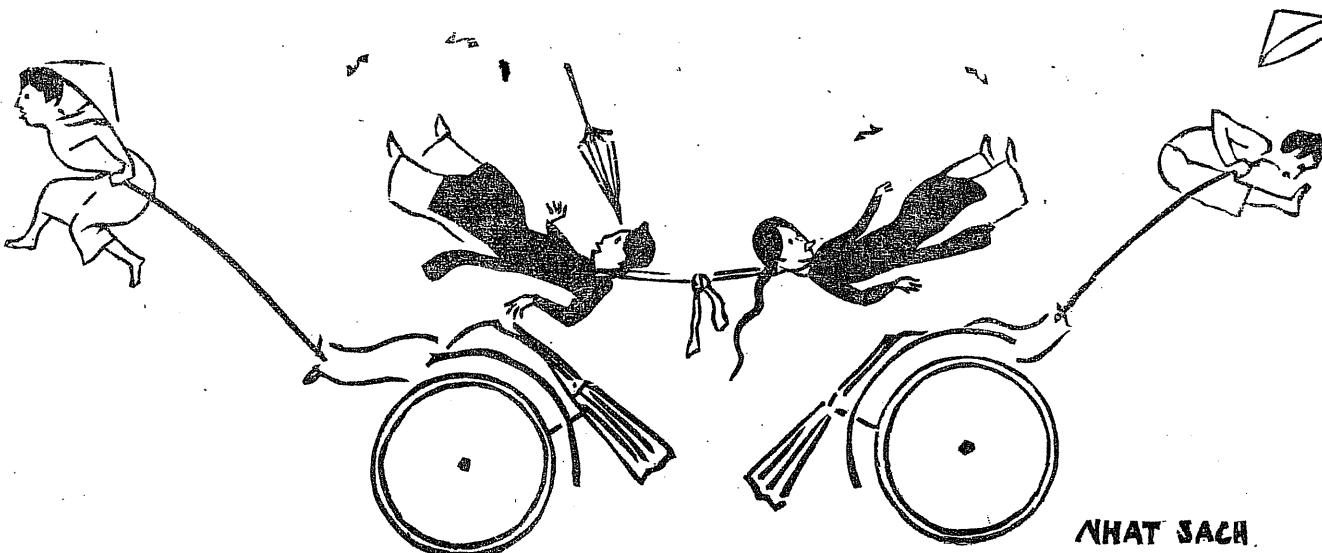
**HIỆU
CỤ'-HÀI**

51, Phố hàng Đào
Có máy chuyên dệt áo
Chemisettes de Tennis
và các kiểu áo **Sport**
Đẹp như của Tây. Bán
buôn, bán lẻ, giá hời.

AI trúng kỳ xỏ số lần thứ ba thì được đổi ngay lấy cái phiếu gõ một lần mà đền cùng một ngày với phiếu của mình. Vậy thi người trúng phiếu ấy không phải đóng gõ gì nữa, mà vẫn được dự các cuộc xỏ số hàng tháng cho mãi đến khi dốc ống được lấy tiền về.
Phiếu nào cũng hạn 15 năm, và đến cuối hạn ấy thì được lấy vốn về, nếu trong các kỳ xỏ số hàng tháng minh chưa được trúng số. Ít nhất là được dự vào 50 phần trăm tiền lãi của bản-hội. Tiền lãi ấy sẽ dùng làm những kỳ xỏ số phụ để chia cho các người có phiếu.
Phiếu gõ một lần thành ra tiền đặt LÃI BỘI (nghĩa là ĐẮP LÃI LÀM GỐC) lãi 4 phần 75, ấy là đã trừ tiền phí-tồn giấy má sổ sách rồi.
Các phiếu sẽ dán tem chịu thuế, tiền tem ấy chỉ lúc gõ lần đầu là phải giả mà thôi!
Phiếu 1.000p. giả 1p.20 — phiếu 500p. giả 0p.60 — phiếu 200p. giả 0p.24
Ai muốn hỏi thêm điều gì, xin cứ hỏi tại:
Tổng-cục ở Hanoi — 32, phố Paul Bert — ông ALLIZON quản-ly;
Sở Quản-ly ở Saigon — 205-207, phố Catinat — ông MEYRIGNAC quản-ly;
Hoặc hỏi các viên-chức hay các người đại-lý của bản-hội.

— Thôi chào chị, mai em phải vào Huế, độ dăm sáu tháng em mới lại gặp được chị . . .

NHAT SACH.

SỰ TÍCH NGƯỜI ĐÀN BÀ

Khi đức Mahadeva đã dùng phép mầu nhiệm hóa ra xứ Ấn-dô thì ngài ngự xuống địa giới để ngắm giải đát ngài mới tạo nên. Làn gió thơm tho và đầm-ấm đưa ngài từ trên chín tầng mây xuống. Những cành cây cao ngất ngả trước mặt ngài chùm lá xanh um để tỏ lòng sùng kính, — mắt ngài nhìn đến đâu thi hoa huệ trắng tinh, thơm ngát thi nhau nở để ca tụng phép biến hóa thần thông của ngài. Đức Mahadeva bèn hái một bông hoa huệ ném xuống bờ rộng, tức thì gió ở dảng xa kéo đến đánh rắn mặt nước phẳng lì, cuốn cành hoa xinh đẹp vào trong ngọn sóng trắng ngàn. Ngay lúc đó ở dưới nước nhô lên một người đàn bà yêu diệu, thơm tho như bông hoa huệ, nhẹ nhàng như làn gió, đẹp như mặt nước bờ, óng như đầu sóng bạc.

Người đàn bà ấy nhìn xuống mặt nước trong veo thấy bóng mình, lấy làm tự đắc reo to :

— Ta đẹp quá chừng!

Rồi nhìn chung quanh thấy phong cảnh tốt tươi, liền nói :

— Cây cỏ xinh đẹp muôn vạn !

Nàng lội lên bờ thì thấy mình mẩy khô ráo (từ đấy đàn bà khi lội ở nước lên, bao giờ người cũng khô ráo) rồi đi đến đâu hoa nở đến đấy đều chào mừng. Trên trời muôn ức những con mắt tò mò ló xuống để ngắm nàng (những ngôi sao ngày nay tức là những con mắt tò mò ấy vậy). Thần Vénus si-tình nhất nên ló thật to mắt, vì thế đến bây giờ sao Vénus vẫn sáng hơn tất cả những ngôi sao khác.

Nàng đi qua các rừng rậm, đồng xa để ngắm phong cảnh, đến đâu cây cỏ cũng chào mừng, muôn hoa cũng đua nở, song không bao lâu nàng đã thấy chán, bèn đến kêu với đức Mahadeva.

— Tâu chúa chí linh, ngài đã hóa ra tôi xinh đẹp thế này để chung quanh muôn vật phải thèm muốn, song tôi không nghe được và hiểu được những lời ước vọng và ca tụng của cây cỏ yên lặng kia, xin chúa thi ân hóa ra những vật có thể nói để vui tai tôi.

Đức Mahadeva bèn hóa ra muôn vạn giống chim, suốt ngày chỉ hót

véo von bên tai nàng để ca tụng vẻ đẹp lộng lẫy của nàng. Nàng thích chí cười luôn, song sau một ngày nàng đã thấy chán, bèn đến kêu chúa:

— Tâu chúa chí linh, ngài đã rủ lòng thương hóa ra các loài chim để ca tụng cái vẻ đẹp của tôi. Song đẹp như thế mà không có ai ở bên mình để vuốt ve ôm ấp thì đẹp cũng là thừa.

Đức Mahadela lại hóa ra con rắn thật dài, thật đẹp, thật mềm để bò quanh người nàng, quấn chặt lấy cái thân mềm mềm trắng ngần kia. Hai ngày đầu nàng lấy làm thích, rồi cũng chán, nàng lại đến kêu với chúa:

— Tâu chúa chí linh, nếu tôi thật là đẹp, sao không có ai bắt chước tôi, còn hoàng anh hót hay còn có con bạch-trύch hót theo, hay là tôi thật không đẹp được như lời đàn chim kia ca tụng chăng?

Đức Mahadeva muốn làm vừa lòng nàng bèn hóa ra con khỉ để nó bắt chước các dáng điệu của nàng. 6 giờ đầu nàng còn thích, sau nàng đến khóc lóc với chúa:

— Tôi xinh đẹp vô cùng như kia,

chim hót để khen tôi, rắn bò quanh mình tôi, ôm ấp người tôi, khỉ bắt chước tôi, ai cũng ca tụng thèm muốn tôi cả, xong tôi lo, vì ai là người bênh vực tôi, nếu có giống nào muốn hại tôi.

Đức Mahadeva bèn hóa ra con sư-tử khỏe mạnh và dữ tợn để di hộ vệ bên nàng. Ba giờ đầu nàng còn thấy thích, sau nàng lại đến kêu với chúa:

— Tôi đẹp vô ngần thật, ai cũng muốn vuốt ve tôi mà tôi chẳng được vuốt ve ai. Ai cũng yêu tôi mà tôi chẳng được yêu ai. Tôi muốn yêu con sư-tử song nó to mà dữ quá làm tôi sợ.

Ngay lúc đó, trước mặt nàng đức Mahadeva bèn hóa ra con chó vừa bé vừa xinh. Nàng thích quá, vuốt ve nó mà nói rằng :

— Con vật xinh đẹp thay ! Tôi yêu nó quá chừng !

Bây giờ nàng đã có đủ, không còn thiếu gì để kêu xin nữa. Lúc đó, con túc nàng nỗi lèn, muốn cho hả giận nàng đánh con chó, nó kêu vanh rồi chạy mất, nàng đánh con sư-tử, nó gầm to rồi đi mất, nàng dẫm lên con rắn, nó phun phì rồi bỏ đi mất. Con khỉ cũng chạy mất, đàn chim cũng bay mất, nàng lại đến kêu với chúa :

— Tâu chúa chí linh, tôi thật khổ quá. Khi vui cười thì mọi vật đều vuốt ve, tán tỉnh tôi, khi tôi nóng thì ai cũng bỏ tôi mà đi xa. Lần cuối cùng này xin chúa hóa ra một vật gì để tôi có thể đánh đập khi tức giận mà không dám bỏ tôi, vẫn phải đứng yên chịu dòn.

Đức Mahadeva ngâm nghĩ hồi lâu rồi hóa ra... người đàn ông để lấy nàng..

Cố tích Án-dô
THU-ÁN dịch

(Dịch theo quyển Krestomatio của Zamenhof)

PHIẾU DỰ CUỘC THI CHỌN TRUYỀN NGẮN

Tên người dự thi _____
Chỗ ở _____

BẢNG THỨ TỰ

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____

Ngoài phong-bì, xin để « Dự cuộc thi » và xin biên tên thật. Xin gửi lá phiếu vào riêng một phong-bì, trong đừng có giấy má gì khác.

Mẫu nguyệt khai hoa

là quảng cáo thứ RUOU CHỒI HOA-KỲ
phết tốt để Quỷ-bà, Quỷ-cô khi sinh nở xong
soa khắp chân tay, mình mẩy luôn trong một
cử, đã đỡ phải nằm than mà không lo bị cảm
phong hàn té bại nữa.
Hộp nhón 140 grs. giá : 0\$50
nhỏ 75 " " : 0\$30

Đến kỳ Mẫu-nguyệt khai-hoa nên trữ một
vài hộp để khi sinh nở có sẵn mà soa ngay thi
tốt lắm, không thuốc nào bằng.
Có bán lẻ ở hiệu to các tỉnh.

NAM-TÂN
86, Phố Bonnal, Haiphong
Bán buôn và bán lẻ

NỘI HÓA

chemisette de tennis

Rất đẹp — rất bền

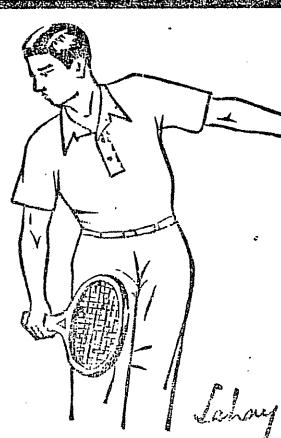
Áo cài khuy giá . . . 1\$20

Áo có fermeture éclair. 1.70

HIỆU DỆT

CỤ-CHUNG

100, Rue du Colon, — HANOI

Schau

TAN THANH

TAI-HANG BAC-HANG

ĐÓNG

CHỮA

VÀ BAN

BỦ-ĐÔ PHỤ-TÙNG

XETAY

KIỂU MỚI

GIÁNG-ĐẸP

GIA-DÉ

Chủ hiệu Siêu - Hoa phải về Tàu?

Vì việc buôn bán không ai coi sóc được, nên muốn bán lại cửa hàng lấy một giá rất rẻ, và truyền lại hết nghệ làm mạ gương, kính cho thật thành thuộc, hay muốn mua ít nhiều hàng hóa trong hiệu cũng bán.

Bất cứ giờ nào ai muốn hỏi han gì hay mua bán gì cũng có người trực tiếp.

SIÊU-HOA

50, Rue des Pipes, Hanoi

**Hay rất mực, thực là tài
Đúng không sai, ai cũng biết**

Kinh trình các liệt-quí chư-tôn biết rằng: Tôi là Thần-cốc-tử thầy tướng Quảng-Đông học đạo chính-tông ở bên Trung-hoa, các tinh dầu dầu cũng có tiếng, nay sang Narz-Việt xem bói, xem tướng, xem số hắc-lạc, và xem hết thầy các việc thuộc về âm-phần dương-trạch. Tôi hiện ở số nhà 40 phố hàng Bông-dêm, Hanoi.

Các đạo học mà tôi đem ra cống-hiến liệt-quí đều là những môn lưu-truyền của tổ-tiền tôi chuyên-tâm nghiên-cứu đã từ bốn năm đời đến nay và tôi cũng được có đáng Dị-nhân truyền-thụ các phép nhiệm-mẫu, chàm-tâm chí-diểm những nơi bến khô sông mè, bão rỗn mọi điều tránh hung gặp cát, đoán ra một đời không sai. Ai muốn cầu việc hôn-nhân, gia-trach, tử-tirc hay là muốn cho buôn-bán phát-tài, công-danh quan-lộc, họ yêu cùng thông các vận-hạn có thể chí-diểm hết cả, tôi đều có thể đoán trước được cả mươi điều không sai một.

Nay kính bạch

Chủ-nhân: THẦN-CỐC-TỬ
40, Phố hàng Bông-dêm Hanoi

NHÀ THÍ - NGHIỆM BỆNH LÂU GIANG

Đã phát minh những thứ thuốc chữa về bệnh ấy

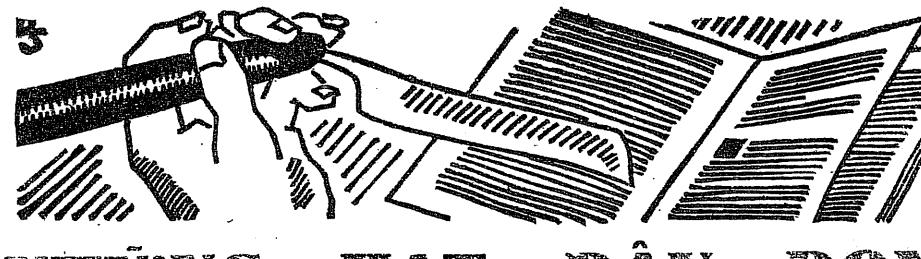
Hiệu thuốc Lê-huy-Phách làm thuốc đã lâu năm đặt phòng riêng để thí-nghiệm bệnh Lâu và Giang-mai. Năm 1931 đã phát-minh những thứ thuốc này để chữa về bệnh ấy. Lâu mới phải (état aigu) bắt cứ mủ máu, huyết, tủy, chỉ dùng từ 4 đến 6 ve là khỏi hẳn, mỗi ve giá Op50. Lâu lâu năm (état chronique) thường sinh nước tiểu vàng đỏ, hay đặc cung là vẫn-vẫn, lúc đi tiểu thấy nóng, từ chi mỏi-mệt, yếu đuối và còn sinh nhiều chứng khó chịu khác nữa. Như thế chỉ dùng 2 ve liệt-trùng giá mỗi ve Op60 và 1 hộp to bồ ngũ-tạng trú-lâm 2p. hộp nhỏ 1p, là khỏi hẳn. Thú thuốc này ai dùng không khỏi sẽ già lại tiền. Còn bệnh giang-mai thì bắt cứ nặng đến đâu, uống thuốc của bản-hiệu cũng chóng khỏi hơm là bệnh lâu, ai ai đều biết. Muốn hỏi điều gì định theo timbre Op05 giả lời ngay. Ông xá mua thuốc gửi thư về sẽ gửi theo cách linh-hoa giao-ngân (C.R.). Thư và mandat xin đề :

M. Lê-huy-Phách
12, Route Sinh-tử, Hanoi — Tonkin

Gặp khi gió táp mưa đơn,
Dùng xe AN-THÁI chẳng còn
cớ gì.

HIỆU XE

Số 2, phố Nguyễn-trọng-Hiệp — Hanoi

NHƯNG HẠT ĐẬU ĐỌN

Cô ấy là quả bóng hay là chiếc xe?

Trích trong tiểu-thuyết «Tâm sự cô Mỹ-Son» của ông Vũ-công-Định, Chủ-bút báo Tiểu-thuyết tuần-san :

Một thiếu-nữ đang bon bon dâng xa đi lại.

Nếu cô ấy bon bon đi lại thì cô ấy là một quả bóng hay ít ra cũng là một chiếc xe cao-xu.

Văn sáo!

Cũng trong tiểu-thuyết ấy :

1. — Quay gót lại, tôi phóng dội nhỡ tuyển theo bước bóng hồng.

Tác-giả mà phóng dội nhỡ tuyển thì hẳn là chúng nó bay bóng lầm đấy.

2. — Nghĩ vậy, khôi óc tôi bắt bộ giờ tôi phải theo cặp gót hồng kia?

Ông nói thế thì cũng biết thế, chứ dâng đầu không phải trái tim hay cái mũi, hay cái mõm ông nó bắt bộ giờ ông phải theo.

Cái phanh lá!

Cũng trong tiểu-thuyết ấy :

Đôi chân tôi tự nhiên dừng lại như cái phanh rất tốt của xe đạp lật vây.

Nếu ví đôi chân như cái phanh thì ví cái gì như đôi bánh xe? Đôi tay chằng? Nếu thế thì ra văn-si bò!

Điếc đẻ!

Cũng trong tiểu-thuyết ấy :

Nếu cô em đây khi lớn lên, tái i hờ thế, sắc như thế, gặp được người chồng giàu có, nhu-mì, hay làm quan sang chức trọng,

sinh năm đẻ bảy thì chắc cô em....

Câu văn dày mờ rẽ má áy cho chúng ta biết rằng người chồng giàu có, nhu-mì quan sang chức trọng kia sinh năm đẻ bảy....

Văn lý kỳ!

Cũng trong tiểu-thuyết ấy :

Cái khúc đoạn trường của em thì lý kỳ và dài lắm.

Nếu nó đứt thì nối nó lại, mà nếu nó dài quá thì cuộn nó lại. Đã lấy gì làm lý kỳ? Lý kỳ họa chẳng là câu văn của tác-giả.

Văn tả cảnh.

Cũng trong tiểu-thuyết ấy :

Thuyền cách bến dâng xa, bóng tà dương xuân nhật như ruộng mầu chì sam sám những cây cối hai bên vệ sông.... Đông phong hây hây như quét sạch cả bụi tràn trong khôi óc nặng nề....

Khôi óc nặng nề những bụi tràn bám (đã được dến một sot) thì cũng nên quét sạch đi. Chỉ phiền một nỗi là đồng phong, tây phong, nam phong hay bắc phong di nữa eung khó mà quét sạch được bụi tràn ở trong óc ông. Có lẽ vì thế mà văn ông cứ vẫn những dục.

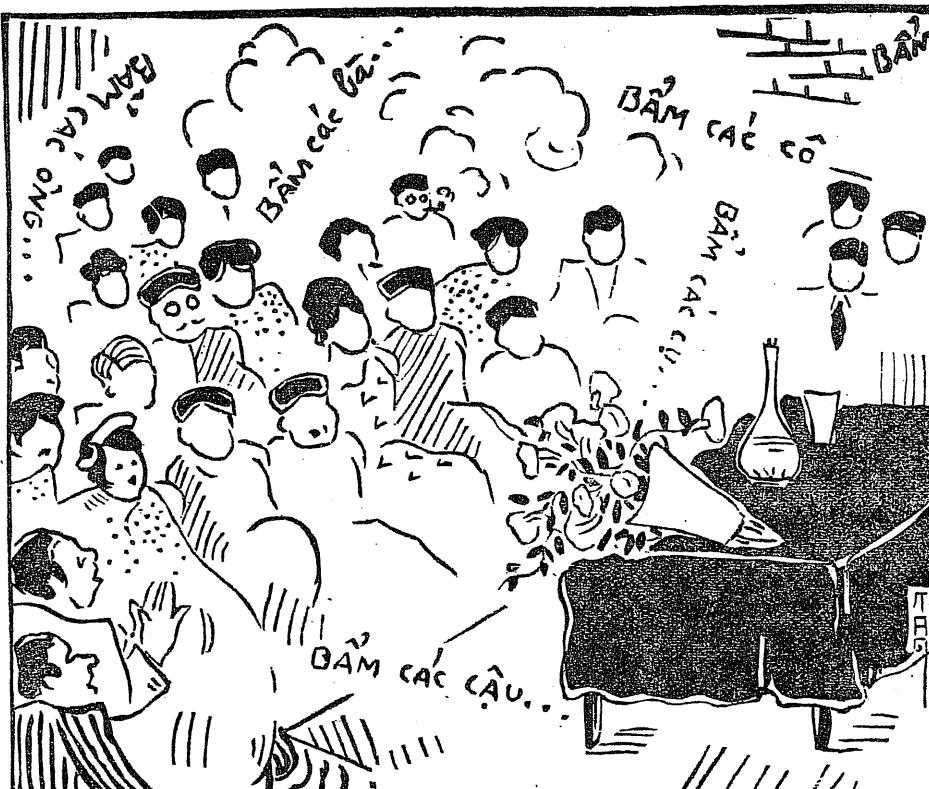
Văn bóng-bẩy.

Cũng trong tiểu-thuyết ấy :

Nghe mấy lời này tôi toát cả mồ hôi trán, chẳng biết đáp ra làm sao thì may thay mura xuân reo hạt, với cát tiếng mà rǎng:

— Lác đác dã có hạt mura sa.

NHÀ DIỄN THUYẾT TÀNG HÌNH

Các thính giả đều ngạc nhiên vì vẫn nghe thấy tiếng nói mà diễn giả thi đấu chưa thấy mặt. Các bạn tìm nội trong phòng thì biết nhà diễn thuyết ấy là ai?

HỘP - THƠ

Thế thì ai cất tiếng? Nếu hạt mưa mà cất tiếng thì chỉ có thể kêu tí-tách được thôi, chứ làm gì lại nói được một câu văn bồng-bẩy như thế?

Tự tim bay ra.

Văn trong tiểu-thuyết ấy :

Những lời chán thất tự trái tim bay ra.

Dù chán thất hay không chán thất, thì những lời ấy cũng em có ở mõm nói ra được thôi.

Văn tả tình.

Cũng trong tiểu-thuyết ấy :

Đương lúc cuộc áu yếm của chúng tôi nồng nàn, đang lúc đôi bánh xe tình của chúng tôi bon bon chạy thì có hai cái gậy đeo ngang vào giữa bánh xe!

Ai hiểu được, có mà hiểu.

Văn tả người.

Trong tiểu-thuyết «Cô tham, cậu tham» của Nhân-Định (T.T.T.S.)

Khuôn mặt trái soan trắng trẻo, đê lô giữa đường tóc rối tung dôi mắt bồ câu den nháy.

Khuôn mặt mà trắng trẻo? Đôi mắt bồ câu den nháy mà lại lộ ở giữa đường tóc rối (?)?

Lại phóng!...

Cũng trong tiểu-thuyết ấy :

... Phóng dội nhỡ tuyển lên chiếc đồng hồ quả lắc treo ở bên tường.

Nhin qua cung dù! Làm gì mà phải phóng dội nhỡ tuyển, tội nghiệp!

Văn cầu-kỳ.

Cũng trong tiểu-thuyết ấy :

Cắt giọng oanh thổi thè, lộ ra hai hàm răng trắng nõn, đều đặn, xếp ở trong cặp môi son mỏng mảnh.

Lối văn quý gì thế.

NHÁT-DAO-CÁO

HỘP - THƠ

Ông L. D. M. Ninhgiang. — Tho ông rất lưu loát. Nhưng tho làm ra dẽ đăng hơn thơ dịch.

Ông N. Tr. Dz. Vientiane. — Còn nhớ lắm.

Ông T. N. T. Jambert. — Xin ông cứ gửi. Sẽ chọn đăng dần — Về việc «Hanoi... ban đêm», không thể nào theo ý ông được.

Ông L. N. Vượng — Vinh. — Tha hồ. Suốt đời cũng được.

Ông T. V. Lương Tuyên-Quang. — Ông cứ gửi thử. Đăng rồi sẽ tính.

Ông N. V. Kiện. — Thái-bình — Sẽ đăng 1 bài.

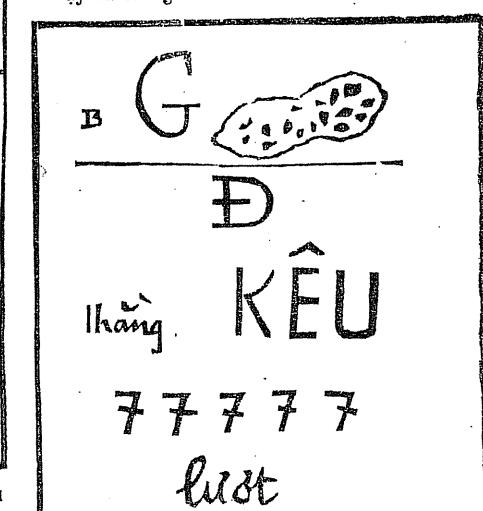
Cuộc mua vui của báo

Phong-Hoa

Tìm câu

Cứ theo những hình vẽ dưới đây đọc-giả có thể đọc thấy những tiếng (mots) hoặc những âm-thanh (sous, syllabes) ghép thành một câu văn quốc-ngữ.

Vậy là câu gì đó?

HỘP - THƠ

Từ khi người Pháp sang reo giồng hặt văn-minh ở xú này thi các Ngài hiểu ngay nền âu-học là cần, nên kêu gọi con sang Pháp, người tìm trường cho con học, mục-dịch mong sao cho con em chóng được thành tài. Xong cũng nhiều người bắt-mãnh, vì gửi con đi xa có nhiều điều bất tiện mà tìm nơi học đứng-dẫn nhiều nỗi khổ-khăn, nên ông LEURET, chủ-nhân khoa văn-chương triết-học, nguyên chánh sở Cửu-tổ Teân-Quyền Đông-Pháp, khi đi diễn-thuyết ở các tỉnh trong Nam ngoài Bắc, còn nhớ nhời yêu-cầu của các Ngài, mà ngày nay đã mở một trường rất to ở Hanoi để đem cái tài giáo-hoa trong khoảng hơn hai mươi năm giờ bên Pháp mà đào-luyện cho con em Việt-Nam. Trường này tức là :

Lycéum Libre HÔNG-BANG Hanoi

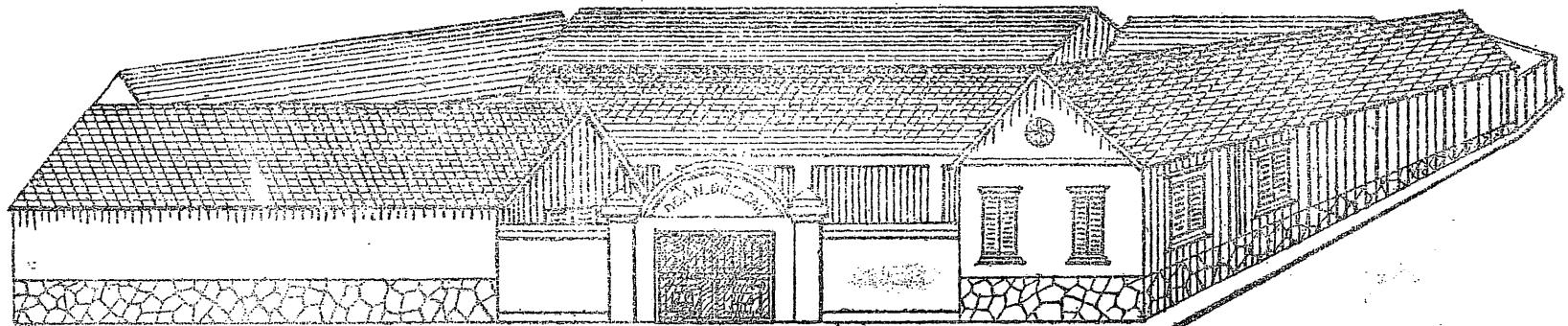
Trường tuy mới mở mà niên học mới rồi đã có non hai nghìn học-sinh: nào lầu, nào Nhật, nào Tây, Ai-Lao, Cao-Miên, Xiêm-La, Án-Độ, Trung, Nam, Bắc, ba kỳ tới học, kẻ thi bằng tay (CEPF, BE, BEPS, BS, Bacc. Métrô), người thi bằng bản-xứ (CEEI, CEPFI, DESPPF, Bacc. local). Số học-sinh đông như thế là vì từ trước đến giờ mới có trường tư-thục này.

Monsieur le Directeur du Lycéum libre Hong-Bang Hanoi.

Bắt đầu từ tháng bảy phòng giây của bàn Công-ty, trước ở 34 hàng Nâu, Hanoi, đã dọn cà xuống ở lò nâu rượu tại Văn - Điện. Vậy Ngài nào có công việc gì hay thu-tử giao-thiệp với bàn Công-ty thì xin mời xuống Văn-Điện.

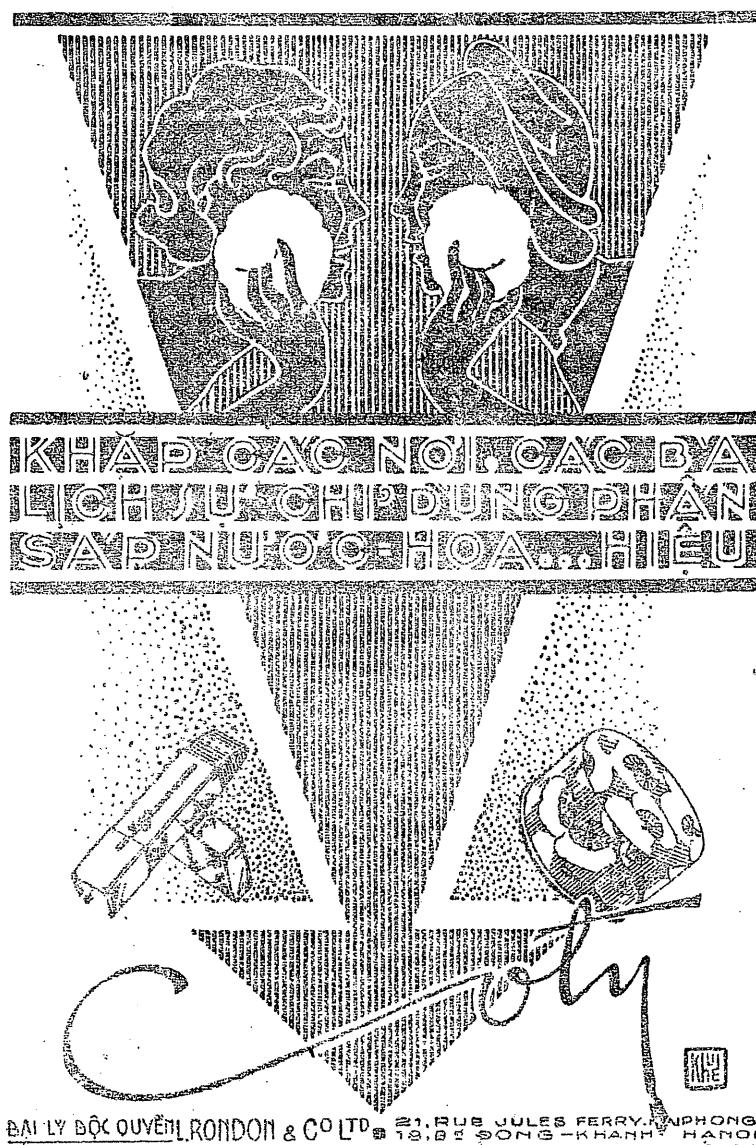
BẮC-KỲ NAM-TƯU CÔNG-TY LAI CẢO

Cửa hàng bán
Nước Mắm
32 Phố bờ sông
Hàng Nâu
(Quai Clémenceau)
HANOI
Phố bến
Tầu Thủy
Rue Maréchal Foch
HAIPHONG

XƯỞNG LỌC NƯỚC MẮM TRẮNG CỦA M. ĐOÀN-DƯC-BẠN TẠI CÁT-MÃI QUẢNG-YÊN

Cửa hàng và xưởng mắm do M. ĐOÀN-DƯC-BẠN quản trị lấy

KHÁM ĐIỆG CƠ NỘI KHOA CHẨM
LICH THUỐC SƠI BỘ DƯƠNG PHẨM
SÀI GÒN HỘ KHỎA THIỀU

BÁI LÝ ĐỘC QUYỀN LONDON & CO LTD 51, RUE JULES FERRY HAIPHONG

THUỐC LÂU HỒNG-KHÈ

Bệnh lậu mới phát ra mủ, ra máu, buốt tít, hoặc bệnh đã lâu chữa không rút nọc, mỗi khi uống rượu, thức đêm, trong người nóng nẩy, lại thấy có mủ và xem trong nước tiểu có vẩn, uống thuốc này đều khỏi rút nọc. Thuốc đã mau khỏi, lại không công phật, nên được anh em chí em đồng-bào tin dùng mỗi ngày thêm đông, cả người Tây, người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rút nọc, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lậu Hồng-Khè. Giá 0\$60 một ống. Bệnh giang-mai, tim-la phát hạch lèn seai nóng rát lở-loét quy-dầu đau xương, rát thịt, rát đầu, nổi mề-day, ra mào gà, hoa khế, phá lở khắp người, uống một ống thuốc là kiến-hiệu, không hại sinh-dục. Cũng 0\$60 một ống. Xin mời quâ bộ lai hoặc viết thư về, lập tức có thuốc gửi nhà giày-thép đến tận nơi.

HỒNG-KHÈ DƯỢC-PHÒNG

88 — Route de Hué (số cửa chợ Hôm) Hanoi — Téléphone 755

Xin chiếu cố Pháo VIỆT-NAM
hiệu Bát-Tiên

Tơ ta, tơ tàu và tơ gốc — Bán buôn và bán tại
Hiệu TƯỜNG-AN
20, Hàng Gai, Hanoi
Giá phải chăng
ở xa xin viết thư về thương lượng

Có giấy nhận thực bằng khen chữa về bệnh

LÂU GIANG

(sẵn lòng giúp các người nghèo khổ chẳng may bị phái)

Bệnh lậu phát ra sưng, tbc, mủ, máu, cường dương đau, đi đại buốt, dù nặng nhẹ thế nào, chỉ dùng 1 lọ thuốc trong 24 giờ đồng-hồ là dễ chịu ngay, 0\$50 một lọ, 5\$ 12 lọ, mà sau khi khỏi bệnh này di độc còn lại nước tiểu khi trong khi vàng, lâu vẫn đục (filament) qui đầu tròn-trót, thỉnh-thoảng nhói ngứa, còn ra một chất nhòe-nhòe tựa mủ; mà có khi các đầu xong thường đau mỏi, chỉ dùng 1, 2 hộp, nặng 3, 4 hộp kiên-tinh tuyệt-lại (thuốc triết nọc) 1\$50 một hộp là khỏi rứt. Thuốc giang 0\$70 một lọ (có nhận chữa khoán không khỏi sẽ trả lại tiền).

Bình - Hưng

88 - Pavillons Noirs (phố Mã-mây). — Hanoi — Giấy sốt: 548

Ai cần tìm thấy chạy thuốc ???

Chúng tôi xin lấy lòng thành-thực mà giới-thiệu cùng bà con một vị danh-su là ông HỮA-GIA-NGU, chủ hiệu bào-chế THIỀN-HOA-ĐUỒNG ở số nhà 20 phố hàng Đường Hanoi. Ông HỮA-GIA-NGU làm thuốc tại Hanoi đã 6, 7 năm nay: cái tài xem bệnh chữa thuốc, cái đức trọng nghĩa khinh tài của ông, chắc bà con cũng từng nghe tiếng. Nay muốn cho nhà bệnh được thêm phần tiện lợi, ông mới mở ra hiệu bào-chế THIỀN-HOA-ĐUỒNG này. Ai muốn bắt mạch xin đơn đến lúc nào cũng được, không hạn giờ khắc và cũng không mất tiền nong chi cả. Còn thuốc của hiệu ông thi bào-chế đúng phép, tính giá phải chăng và một điều tốt nhất là không hề làm sự giả-dối. Hiệu ấy lại có bán đủ các thứ thuốc cao đơn hoàn tán của các nhà danh-giá: và những thuốc kinh-nghiệm về khoa phụ-nữ do tay ông chế ra, như thuốc điều kinh chủng-ủ, thuốc bách đới (tục gọi là bệnh khí-hư), thuốc sản-hậu yên-vân.... Chả dám nói là hiệu-nghiệm như thần, nhưng thực mắt chúng tôi đã từng thấy nhiều người uống mà khỏi bệnh. Vậy trồng bà con nên lưu ý đến phòng lúc cần dùng.

Pham-bá-Rong, tuần-phủ huu-trí.

Lê-huy-Trước, án-sát huu-trí.

Cát-văn-Tấn, tri-phủ huu-trí Vĩnh-yên.

Nguyễn-kim-Viết, tham-tá tòa kiêm-duyet.

Bùi-đan-Quế, phán-sự Tòa-án Hanoi

Nguyễn-xuân-Huy, thông-phán Thống-sứ Hanoi.

Trần-văn-Long, phán-sụ Tòa-án Hanoi.

Lương-tần-Nguyên, Commis Greffier Hanoi.

Đặng-trần-Cử, thông-phán Tòa-án Hanoi.

Nguyễn-văn-Hanh, — id —

Nguyễn-huy-Quyên, — id —

Trần-hữu-Binh, thông-phán Tòa-án Hanoi.

Trần-hữu-Phương, — id —

Lê-văn-Nguyên, Travaux Publics Hanoi.

Phạm-gia-Kiên, Agent technique Hanoi.

Lê-thuận-Khoa.

Tể-Mỹ, Hoàng-quang-Thịnh.

Tạ-duy-Tư, 12 phò Bờ-Hồ Hanoi.

Lê-dinh-Thang, đốc-học.

Nguyễn-gia-Phụng, Gouvernement Général Hanoi.

Lê-Đinh, phán-sụ tòa Điện-báo Hanoi.

Phạm-hữu-Ninh, đốc-học.

PHARMACIE MODERNE VU-DO-THIN

PHARMACIE DE 1e CLASSE DE LA FACULTÉ DE PARIS
BÁN THUỐC TÂY THƯỢNG HÀO HẠNG — GIÁ TIỀN PHẢI CHĂNG

Téléphone n° 495

25, 27, 29, Boulevard Francis Garnier — HANOI

HIỆU THUỐC TO NHẤT ĐÔNG-DƯ' O'NG

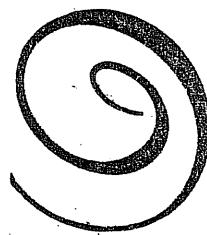
Pharmacie

Chassagne.

Chủ nhân: Ông LAFON và Ông LACAZE

59, Rue Paul Bert — HANOI

(TRƯỚC CỬA GÒ-BA VÀ NGAY HỒ HOÀN-KIẾM)

Bản hiệu có bán:

Thuốc chè theo đơn của Quan Bác-Sỹ

Thuốc chè-sắn chữa đủ các bệnh

Các đồ buộc thương-tích

Các khí-cụ để làm thuốc

Các chất hóa-học

Các đồ trang-sức như phẩn, nước hoa.

THUỐC THẬT NGUYÊN-CHẤT

VÀ THƯỢNG HÀO-HẠNG.

THUỐC BÁN RẤT CHẠY

NÊN BAO GIỜ CÙNG MỚI.

Tiếp dài bạn hàng một cách rất ân-cần.

Ở xa viết thư về sé trà lời ngay.

Trong một ngày gửi thuốc đi các tỉnh.